EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 14.7.2021
COM(2021) 568 final

2021/0206 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

S **sporočilom o evropskem zelenem dogovoru**[1] (v nadaljnjem besedilu: evropski zeleni dogovor) se je začela nova strategija Evropske unije za rast, katere cilj je preobraziti Unijo v trajnostno, pravičnejšo in uspešnejšo družbo s sodobnim, konkurenčnim in z viri gospodarnim gospodarstvom, ki v letu 2050 ne bo ustvarjalo nobenih neto emisij toplogrednih plinov in v katerem bo rast ločena od rabe virov. Komisija je s sporočilom znova potrdila svoj cilj okrepiti podnebne ambicije in zagotoviti, da bo Evropa do leta 2050 prva podnebno nevtralna celina. Nujnost in vrednost evropskega zelenega dogovora sta se še povečali zaradi zelo hudih posledic pandemije COVID-19 za zdravje ter socialno in gospodarsko blaginjo državljanov Unije.

Na podlagi strategije iz evropskega zelenega dogovora in celovite ocene učinka je Komisija v sporočilu iz septembra 2020 o **krepitvi evropskih podnebnih ambicij do leta 2030**[2] (v nadaljnjem besedilu: načrt za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030) predlagala povečanje ambicij Unije in predložila celovit načrt za odgovorno povečanje zavezujočega cilja Unije za leto 2030 za zmanjšanje neto emisij za najmanj 55 %. Sedanja okrepitev cilja za leto 2030 pomaga zagotoviti varnost oblikovalcem politik in vlagateljem, da odločitve v prihodnjih letih ne bodo vezane na ravni emisij, ki niso v skladu s ciljem Unije glede podnebne nevtralnosti do leta 2050. Povečanje cilja Unije za leto 2030 je v skladu s ciljem Pariškega sporazuma, podpisanega v okviru Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC) (v nadaljnjem besedilu: Pariški sporazum)[3], da bi se dvig svetovne temperature ohranil znatno pod 2 °C ter da bi se nadaljevala prizadevanja za njegovo omejitev na 1,5 °C.

Evropski svet je na seji decembra 2020 podprl nov zavezujoči cilj Unije za leto 2030[4]. Nato je 25. maja 2021 ponovno potrdil te sklepe in Komisijo pozval, naj čim prej predlaga svoj zakonodajni sveženj skupaj s poglobljeno preučitvijo okoljskih vplivov ter gospodarskih in socialnih učinkov na ravni držav članic. Podnebna nevtralnost Unije do leta 2050 in vmesno zmanjšanje neto emisij za najmanj 55 % do leta 2030 sta določena v Uredbi (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta[5] (evropska podnebna pravila).

Za izvajanje evropskih podnebnih pravil in sklepov Evropskega sveta je Komisija pregledala trenutno veljavno podnebno in energetsko zakonodajo ter predlaga zakonodajni sveženj „**Pripravljeni na 55**“.

Povečanje podnebnih ambicij Unije pomeni tudi, da je treba povečati prispevek vseh sektorjev. V ta namen se predlaga trgovanje z emisijami za stavbe in cestni prevoz v okviru revizije Direktive 2003/87/ES[6] (v nadaljnjem besedilu: direktiva o ETS). Zagotoviti bi morala dodatno gospodarsko spodbudo za zmanjšanje neposredne porabe fosilnih goriv in tako

---

1 COM(2019) 640 final.

2 COM(2020) 562 final.

3 Pariški sporazum (UL L 282, 19.10.2016, str. 4).

4 Sklepi Evropskega sveta z dne 10. in 11. decembra 2020, EUCO 22/20, dokument CO EUR 17, CONCL 8.

5 Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

6 Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

prispevati k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Uvedba tržne cene ogljika v teh dveh sektorjih bi morala skupaj z drugimi ukrepi srednje- do dolgoročno znižati stroške stavb in cestnega prevoza ter bo zagotovila nove priložnosti za naložbe in ustvarjanje novih delovnih mest, ki bodo v celoti izkoriščene, ob ustreznih politikah trga dela ter znanj in spretnosti, na primer tistih, ki jih na ravni EU podpira Evropski socialni sklad plus (ESS+), vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta[7] ter Sklad za pravični prehod, vzpostavljen v skladu z Uredbo (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta[8].

Vendar bo povišanje cen fosilnih goriv imelo pomembne socialne in distribucijske učinke, ki lahko nesorazmerno prizadenejo ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza, ki večji del svojih dohodkov porabijo za energijo in prevoz ter v nekaterih regijah nimajo dostopa do alternativnih in cenovno dostopnih rešitev za mobilnost in prevoz. Ti učinki na ranljive skupine se med državami članicami razlikujejo, učinki na cene pa se bodo verjetno najbolj občutili v državah članicah in regijah ter pri prebivalstvu z nižjimi povprečnimi dohodki. Trgovanje z emisijami kot posledica naraščajočih cen goriva na podlagi oblikovanja cen ogljika ustvarja prihodke, ki jih je mogoče uporabiti za zmanjšanje bremena ranljivih skupin.

Za obravnavo socialnih in distribucijskih učinkov, ki izhajajo iz trgovanja z emisijami za dva nova sektorja, tj. sektor stavb in cestnega prevoza, na najbolj ranljive skupine je vzpostavljen Socialni sklad za podnebje (v nadaljnjem besedilu: Sklad). Komisija bo predstavila potrebne prilagoditve proračunskega okvira Unije za ta predlog v okviru prihodnjega svežnja o virih lastnih sredstev, ki vključuje predlog za spremembo večletnega finančnega okvira[9]. Del prihodkov od trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz bo namenjen zlasti proračunu Unije, odstotek tega pa bo načeloma namenjen novemu skladu. Pred koncem leta namerava Komisija predstaviti tudi predlog priporočila Sveta o tem, kako obravnavati socialne vidike želenega zelenega prehoda.

Cilj Sklada je ublažiti učinek na cene novega oblikovanja cen ogljika, državam članicam pa bi moral zagotoviti sredstva za podporo njihovih politik za obravnavo socialnih učinkov takega trgovanja z emisijami na ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza. To bi bilo treba zlasti doseči z začasno dohodkovno podporo ter ukrepi in naložbami, namenjenimi srednje- do dolgoročnemu zmanjšanju odvisnosti od fosilnih goriv, in sicer s povečanjem energijske učinkovitosti stavb, razogljičenjem ogrevanja in hlajenja stavb, med drugim tudi z vključevanjem energije iz obnovljivih virov, ter zagotavljanjem boljšega dostopa do brezemisijske in nizkoemisijske mobilnosti in prevoza.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Cilj vzpostavitve Socialnega sklada za podnebje je obravnavati del socialnih in distribucijskih izzivov zelenega prehoda Unije. Ta cilj je v skladu s politiko Unije na področju podnebnih ukrepov ter zavezami Unije in držav članic v skladu s Pariškim sporazumom. Pri vzpostavitvi Sklada se upoštevajo višje podnebne ambicije Unije, potrjene v sklepih Evropskega sveta iz decembra 2020 in maja 2021 ter z določbami evropskih podnebnih pravil. Namen Sklada je zlasti ublažiti socialno in distribucijsko breme učinkov cen trgovanja z emisijami v sektorju

[7] Uredba (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1296/2013 (UL L 231, 30.6.2021, str. 21).

[8] Uredba (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (UL L 231, 30.6.2021, str. 1).

[9] Spremenjeni predlog Uredbe Sveta (EU) 2020/2093 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, COM(2021) XXX final.

stavb in cestnega prevoza ter olajšati čiste naložbe za zmanjšanje tega bremena. Tudi druga zakonodaja o podnebju, energiji in prometu, ki vpliva na te sektorje, zajema socialne vidike, na primer veljavne določbe Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta[10] (v nadaljnjem besedilu: direktiva o energijski učinkovitosti) in direktiva o ETS že navajajo, da bi bilo treba pri uporabi sredstev in dohodka upoštevati socialne vidike. Novi sklad dopolnjuje obstoječe proračunske instrumente, ki se osredotočajo na naložbe ter znanja in spretnosti v zvezi s prehodom.

Cilj podnebne nevtralnosti iz evropskega zelenega dogovora in evropska podnebna pravila ter dvojni zeleni in digitalni prehod so glavna prednostna naloga Unije. Sveženj **„Pripravljeni na 55“**, instrument Next Generation EU in večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 bodo pomagali doseči dvojni zeleni in digitalni prehod, h kateremu stremi Evropa. Kombinacija teh politik bo odločilno prispevala k reševanju gospodarske krize in olajšanju okrevanja po pandemiji COVID-19 ter pospešenemu prehodu na čisto in trajnostno gospodarstvo, kar bo povezalo podnebne ukrepe in gospodarsko rast ter socialno in teritorialno kohezijo.

Nujnost in vrednost zelenega prehoda sta se še povečali zaradi hudih posledic pandemije COVID-19 za zdravje in gospodarsko blaginjo državljanov Unije. Sklad bo začel delovati v zadnjih dveh letih instrumenta za okrevanje[11] ter mehanizma za okrevanje in odpornost[12], ki sta ukrepa Unije za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka pandemije COVID-19 ter ustvarjanje gospodarstva in družbe Unije, ki bosta bolj trajnostna, odporna in bolje pripravljena na izzive in priložnosti zelenih in digitalnih prehodov. Izvajanje Sklada, ki bi se moralo nadaljevati do leta 2032, bo v skladu s temi prejšnjimi ukrepi. Podobno se tudi Sklad za pravični prehod financira iz večletnega finančnega okvira in se bo končal leta 2027. Zato bi moral Sklad delovati še nadaljnjih pet let.

Upravljanje in oblikovanje intervencij

V evropskem zelenem dogovoru je potrjeno, da mora biti potreba po socialno pravičnem prehodu izražena tudi v politikah na ravni Unije in nacionalni ravni. To vključuje naložbe za zagotavljanje cenovno dostopnih rešitev tistim, ki so jih najbolj prizadele politike oblikovanja cen ogljika in se težje spopadajo z njimi, na primer v obliki izboljšanega javnega prevoza, pa tudi ukrepe za ublažitev in odpravo energijske revščine in spodbujanje prekvalificiranja. To je v skladu z načeloma 1 in 20 evropskega stebra socialnih pravic za lažje prehajanje na trgu dela v okviru dvojnega prehoda in hitrejše okrevanje od socialno-ekonomskega učinka pandemije COVID-19 ter za zagotovitev dostopa do osnovnih storitev, kot sta energija in mobilnost za vse.

V okviru podnebnega upravljanja morajo države članice leta 2023 posodobiti svoje celovite nacionalne energetske in podnebne načrte v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta[13] (v nadaljnjem besedilu: uredba o upravljanju). Desetletni nacionalni

---

[10] Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetski učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1).

[11] Uredba Sveta (EU) 2020/2094 z dne 14. decembra 2020 o vzpostavitvi Instrumenta Evropske unije za okrevanje v podporo okrevanju po krizi zaradi COVID-19 (UL L 433I, 22.12.2020, str. 23).

[12] Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

[13] Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in

energetski in podnebni načrti opisujejo, kako nameravajo države članice EU obravnavati energijsko učinkovitost, obnovljive vire energije in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, ter že zajemajo energijsko revščino v skladu z veljavno zakonodajo. Komisija spremlja napredek in poroča o njem kot del poročila o energetski uniji. Sklad in socialni načrti za podnebje bodo povezani in oblikovani z načrtovanimi reformami in zavezami iz nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov. Za znižanje dodatnih upravnih stroškov je čas predstavitve in sprejetja socialnih načrtov za podnebje usklajen z že obstoječim procesom nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov.

Izvajanje Sklada s socialnimi načrti za podnebje držav članic bo skladno tudi s politiko in ukrepi, ki jih podpirajo različni drugi instrumenti EU, ki spodbujajo socialno pravični prehod. Ti vključujejo akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic[14], ki si prizadeva za socialno pravičen in zelen prehod za vse Evropejce, Evropski socialni sklad plus (ESS+), načrte za pravični prehod v skladu z Uredbo (EU) 2021/1056, dolgoročne strategije držav članic za prenovo stavb v skladu z Direktivo 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta[15] ter evropsko opazovalnico za energijsko revščino, ki podpira prizadevanja držav članic za zmanjšanje energijske revščine in spopadanje z njo ter povezane kombinacije politik, v skladu s priporočilom Komisije o energijski revščini[16].

Socialni sklad za podnebje bo prispeval tudi k izvajanju „Akcijskega načrta EU: Naproti ničelnemu onesnaževanju zraka, vode in tal“[17], katerega cilj je dosegati čimvečje sinergije med razogljičenjem in ciljem ničelnega onesnaževanja. V ta namen bodo ukrepi in naložbe usmerjeni tudi v dejanja (npr. v zvezi z ogrevanjem in kotli), ki lahko hkrati prispevajo k zmanjšanju onesnaženosti zraka, saj je boj proti onesnaževanju tudi boj za pravičnost in enakost. Najškodljivejši vplivi onesnaževanja na zdravje ljudi običajno prizadenejo najranljivejše skupine.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Pravna podlaga za predlog te uredbe o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje so člen 91(1), točka (d), člen 192(1) in člen 194(1), točka (c), Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

Sklad je vzpostavljen za reševanje socialnih in distribucijskih izzivov zelenega prehoda, ki je potreben za boj proti podnebnim spremembam, in za spodbujanje ukrepov, potrebnih za ublažitev socialnih posledic trgovanja z emisijami za sektorja stavb in cestnega prevoza.

Unija v skladu s členom 192(1) PDEU med drugim prispeva k uresničevanju ohranjanja, varstva in izboljšanja kakovosti okolja ter spodbujanja ukrepov na mednarodni ravni za reševanje regionalnih ali globalnih okoljskih težav, zlasti v boju proti podnebnim spremembam. Cilj okoljske politike Unije je doseči visoko raven varstva, pri čemer se upošteva raznolikost razmer v posameznih regijah Unije. V okviru teh določb so sprejeti tudi ukrepi za trajnostni prevoz.

(EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1).

[14] Potrjeno s strani Evropskega sveta 24. in 25. junija 2021.

[15] Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetski učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).

[16] Priporočilo Komisije (EU) 2020/1563 z dne 14. oktobra 2020 o energijski revščini (C/2020/9600) (UL L 357, 27.10.2020, str. 35).

[17] COM(2021) 400.

Sklad zlasti obravnava izzive energijske revščine za ranljiva gospodinjstva in ranljiva mikropodjetja. Podpirati bi moral ukrepe za spodbujanje energijske učinkovitost in varčevanje z energijo ter razvijanje novih in obnovljivih virov energije, kot je navedeno v členu 194(1), točka (c), PDEU.

Sklad mora obravnavati tudi položaj ranljivih uporabnikov prevoza. Podpirati bi moral ukrepe za olajšanje njihovega dostopa do rešitev za brezemisijsko in nizkoemisijsko mobilnost in prevoz, vključno z javnim prevozom, in tako prispevati k doseganju ciljev skupne prometne politike, kot je navedeno v členu 91(1), točka (d), PDEU.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Sklad je vzpostavljen za dopolnitev trgovanja z emisijami iz stavb in cestnega prevoza, ki se bo uporabljalo po vsej Uniji. Uporaba enotne cene za emisije toplogrednih plinov iz stavb in cestnega prevoza ne bo imela enakega učinka v različnih državah članicah in regijah. Sklad državam članicam zagotavlja podporo, da lahko financirajo usklajen sveženj ukrepov, vključno z zagotavljanjem začasne neposredne dohodkovne podpore in naložbami, ki se štejejo za potrebne za dosego podnebnih ciljev Unije, zlasti z zagotavljanjem cenovno dostopnega in trajnostnega ogrevanja, hlajenja in mobilnosti. Podpora bi morala izražati različne razmere v državah članicah in njihovih regijah, ob upoštevanju regionalnih zemljevidov energijske revščine ter zemljevidov oddaljenih in podeželskih območij, ki imajo slabe cestne in železniške povezave. Ti ukrepi in naložbe, vključno z začasno neposredno dohodkovno podporo, bodo koristili gospodinjstvom, mikropodjetjem in uporabnikom prevoza, ki so ranljivi in jih je trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz še posebno prizadelo, saj se pričakuje, da bodo regulirani subjekti stroške prenesli na končne potrošnike.

Financiranje iz proračuna Unije se osredotoča na dejavnosti, katerih ciljev vse države članice ne morejo zadovoljivo doseči same („preizkus potrebnosti“) in pri katerih lahko posredovanje Unije prinese dodatno vrednost v primerjavi s samostojnim ukrepanjem držav članic. V tem primeru se posebne potrebe različnih držav članic kažejo v metodologiji dodeljevanja. Oblikovanje programa Unije zagotavlja tudi, da lahko vse države članice sprejmejo ukrepe za dopolnitev podnebnih ukrepov na ravni Unije. Države članice bodo tiste, ki bodo oblikovale in izbrale ukrepe in naložbe, saj so v boljšem položaju, da oblikujejo ukrepe, ki izražajo nacionalne posebnosti.

Države članice bi morale predložiti celoten sveženj ukrepov in naložb, ki jih bo Sklad financiral kot svoje socialne načrte za podnebje, ki bodo predstavljeni skupaj s posodobitvijo nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov v skladu z uredbo o upravljanju.

Na ravni Unije je potrebno ukrepanje, da se doseže hiter in trden zeleni prehod, v katerem ni nihče zapostavljen. Zato so na ravni Unije potrebni ukrepi za usklajevanje ustreznega odziva na socialne izzive trgovanja z emisijami za sektorja stavb in cestnega prevoza („preizkus učinkovitosti“). Tega cilja države članice ne morejo zadovoljivo doseči same, medtem ko lahko posredovanje Unije prinese dodatno vrednost z vzpostavitvijo instrumenta, ki je ciljno usmerjen v finančno podporo državam članicam pri oblikovanju in izvajanju prepotrebnih ukrepov in naložb.

- **Sorazmernost**

Predlog je skladen z načelom sorazmernosti, saj ne presega minimuma, ki je potreben za doseganje navedenega cilja na ravni Unije, in tistega, kar je potrebno za ta namen.

- **Izbira instrumenta**

Ciljev, opisanih v predhodnih oddelkih, ni mogoče doseči s harmonizacijo zakonodaj ali prostovoljnim ukrepanjem držav članic. Dosegli bi jih lahko samo z uredbo. Uredba, ki se

uporablja za vse države članice, je tudi najprimernejši pravni instrument za organizacijo zagotavljanja finančne podpore, da se zagotovi enaka obravnava držav članic.

Večina prihodkov od trgovanja z novimi emisijami bo namenjenih nacionalnim proračunom držav članic in bi jih bilo treba uporabiti za namene, povezane s podnebjem, tudi za obravnavo socialnih učinkov trgovanja z novimi emisijami. Države članice so pozvane, naj uporabijo take prihodke in sredstva, ki so na voljo iz drugih programov Unije, usmerijo v ukrepe, ki podpirajo socialno pravično razogljičenje sektorjev. Novi sklad z neposrednim upravljanjem v proračunu Unije dopolnjuje te ukrepe na način, ki posebej določa socialne izzive trgovanja z emisijami v sektorjih stavb in cestnega prevoza ter je neposredno povezan z njimi, in sicer na podlagi celovitega pristopa, usmerjenega v rezultate, ki temelji na dogovorjenem načrtu z jasnimi cilji, mejniki in rezultati. Razdelitveni ključ Sklada upošteva pričakovani neenak učinek med državami članicami in znotraj njih.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

• Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje

Naknadne ocene ali preverjanje primernosti tega predloga ni bilo, saj se izvajanje večjih podnebnih ambicij Unije še ni začelo.

• Posvetovanja z deležniki

Komisija je države članice, predstavnike industrije iz zasebnega sektorja, nevladne organizacije, raziskovalne in akademske ustanove, sindikate in državljane povabila, naj predložijo svoje povratne informacije in mnenja o možnem trgovanju z emisijami v sektorjih stavb in cestnega prevoza, med drugim tudi o njihovih socialnih posledicah.

Komisija je pripravila prvi krog javnih posvetovanj, preden je sprejela sporočilo o načrtu za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030, v katerem je bilo predlagano povečanje ambicioznosti Unije in predstavljen obsežen načrt za odgovorno povečanje zavezujočega cilja Unije za leto 2030 za zmanjšanje neto emisij za najmanj 55 %.

Za vsak predlog iz **svežnja „Pripravljeni na 55“** je Komisija organizirala drugi krog spletnih javnih posvetovanj. V zvezi z revizijo direktive o ETS, vključno s trgovanjem z emisijami za stavbe in cestni prevoz, je bilo prejetih skoraj 500 odgovorov[18]. Pred tem je Komisija prosila za povratne informacije glede začetne ocene učinka[19] revizije direktive o ETS, vključno z začetnimi pomisleki in možnostmi politike o možni vzpostavitvi trgovanja z emisijami.

Kar zadeva sektorja stavb in cestnega prevoza, ima več deležnikov, vključno s socialnimi partnerji s strani delodajalcev in zaposlenih, na splošno dvome o razširitvi trgovanja z emisijami na ta sektorja. Med predstavljenimi možnostmi so najrazličnejši deležniki za prednostno možnost politike izbrali možnost, da se najprej uporabi ločen, samostojen sistem za sektorja stavb in cestnega prevoza, kot je upoštevano v predlogu o reviziji ETS. Več deležnikov se je sklicevalo tudi na socialne učinke povišanja cen ogrevanja in goriv,

[18] To je trajalo 12 tednov od 13. novembra 2020 do 5. februarja 2021. Rezultate je mogoče najti na naslednjem spletišču: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12660-Updating-the-EU-Emissions-Trading-System/public-consultation_sl.

[19] Povratne informacije o začetni oceni učinka je bilo mogoče predložiti od 29. oktobra 2020 do 26. novembra 2020, prejetih pa je bilo približno 250 prispevkov. Rezultate je mogoče najti na naslednjem spletišču: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12660-Podnebne-spremembe-posodobitev-sistema-EU-za-trgovanje-z-emisijami-ETS-_sl.

namenjenih uporabi v prometu, na najbolj ranljiva gospodinjstva. Zlasti je bilo poudarjeno, da bodo gospodinjstva z nizkimi dohodki morda potrebovala podporo za izvajanje potrebnih naložb v energijsko učinkovitost ter brezemisijsko in nizkoemisijsko mobilnost in prevoz.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Ta predlog temelji na dokazih, zbranih v oceni učinka, ki je priložena načrtu za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030[20], oceni učinka, na kateri temelji revizija direktive o ETS[21], analizi, opravljeni v podporo dolgoročni strategiji Komisije[22], in ustreznih dokazih, zbranih v drugih tekočih pobudah evropskega zelenega dogovora in prejšnjih študijah, povezanih s stavbami in cestnim prevozom.

- **Ocena učinka**

Težave, ki jih obravnava predlagani Sklad, in možne smernice za rešitev so analizirane v dveh zaporednih ocenah učinka, zato ni bila izvedena nobena posebna ocena učinka.

Ocena učinka, na kateri temelji načrt za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030, je pokazala, da se s povečanjem cilja glede emisij za leto 2030 na –55 % poveča tudi delež odhodkov gospodinjstev, povezanih z energijo, in sicer za približno 0,7–0,8 odstotne točke. Spremembe cen življenjskih potrebščin vplivajo na gospodinjstva na različne načine, ki so odvisni od njihove strukture porabe, ravni in virov dohodka, premoženja ter sestave gospodinjstva.

Ocenjene spremembe relativnih cen, ki jih povzročajo višje podnebne ambicije, bi bistveno bolj vplivale na ljudi z nižjimi prihodki kot na tiste, ki zaslužijo največ. Vendar ti rezultati ne vključujejo prerazporeditve prihodkov z dražb. Če se na primer za vsako državo članico uvede pavšalna prerazporeditev prihodkov z dražb glede na velikost gospodinjstva, bi to lahko pozitivno vplivalo na blaginjo v spodnjem decilu odhodkov prebivalstva Unije kot celote in močno zmanjšalo negativni vpliv na vse druge vrste odhodkov. V oceni učinka je bilo tudi ugotovljeno, da bi lahko bil mehanizem prerazporeditve kot dejanska politika bistveno bolj ciljno usmerjen v obravnavanje potreb najnižjih decilov dohodkov/odhodkov. To bi omogočilo višjo stopnjo nadomestila in podpore gospodinjstvom, ki to najbolj potrebujejo, za katero koli raven prihodka, ustvarjenega z oblikovanjem cen ogljika.

Ocena učinka, ki je priložena predlogu spremembe direktive o ETS v okviru svežnja **„Pripravljeni na 55“**, izpopolnjuje to analizo. Posebno pozornost namenja uvedbi trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz ter analizira njene socialne učinke, zlasti na gospodinjstva z nizkimi dohodki in ranljiva gospodinjstva. Zlasti so v njej razčlenjeni izdatki gospodinjstev za energijo na stroške goriva in stroške kapitala za naložbe ter na glavne skupine dohodkov gospodinjstev in dohodkovne skupine držav članic.

Pričakuje se, da se bodo odhodki za stanovanjske naložbe v letu 2030 v Uniji zaradi svežnja **„Pripravljeni na 55“** povečali za 0,4–0,7 odstotne točke dohodka gospodinjstev v primerjavi z izhodiščno vrednostjo. Pri oblikovanju politike, ki je usmerjena v cene ogljika, se odhodki za naložbe povečujejo nekoliko manj kot v bolj uravnoteženi kombinaciji politik. V kombinaciji stroškovno učinkovitih politik bi bilo povečanje izdatkov za naložbe za gospodinjstva z nižjimi prihodki v vseh dohodkovnih skupinah držav članic dvakrat večje kot

---

20 SWD(2020) 176, zlasti oddelek 6.5.2.

21 [Ocena učinka, ki je priložena ...]

22 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki z naslovom „Čist planet za vse – Evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralno gospodarstvo“ (COM(2018) 773 final).

za povprečno gospodinjstvo. Povečanja so precej nad povprečjem Unije v državah članicah z BDP na prebivalca pod 60 % povprečja Unije. To kaže na pomen dostopa do financiranja, za prenovo stanovanjskega fonda in nakup energijsko učinkovite opreme, zlasti v državah članicah, kjer so prihodki nižji.

Ocena učinka pri reviziji direktive o ETS je pokazala, da trgovanje z emisijami za stavbe ne bo enako vplivalo na gospodinjstva, ampak bi verjetno imelo regresiven učinek na razpoložljivi prihodek, saj gospodinjstva z nizkimi prihodki porabijo večji del svojega prihodka za ogrevanje. Poleg tega bo uvedba usklajene cene ogljika zelo različno vplivala na cene življenjskih potrebščin v državah članicah, odvisno od obstoječe ravni davkov na zadevna goriva, saj so cene fosilnih goriv pred obdavčitvijo primerljive med državami članicami. Vendar se skupni odhodki za gorivo kot odstotek prihodkov v povprečju skoraj niso spremenili. To pomeni, da so kljub povišanjem cen mogoči prihranki pri odhodkih za gorivo, če se izvedejo stroškovno učinkovite naložbe. Če se te naložbe izvedejo, bodo gospodinjstva z nižjimi prihodki v povprečju v boljšem položaju kot povprečna gospodinjstva. Za skupino držav članic z nizkimi prihodki se delež odhodkov za gorivo v odhodkih gospodinjstev za potrošnjo poveča v vseh dohodkovnih skupinah, močneje pa v gospodinjstvih z nižjimi prihodki. Če se izvedejo potrebne naložbe v energijsko učinkovitost, prenovo in obnovljive vire energije, ostaja izziv povišanja cen goriva omejen in osredotočen na gospodinjstva z nižjimi prihodki v državah članicah z nižjimi prihodki.

V zvezi s cestnim prevozom je v Strategiji za trajnostno in pametno mobilnost in oceni učinka, ki spremlja načrt za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030, priznan osrednji pomen naložb za povečanje povpraševanja po brezemisijskih in nizkoemisijskih vozilih ter pospešitev uvedbe polnilne in oskrbovalne infrastrukture za ta vozila, ki bo imela ključno vlogo pri doseganju cilja znatnega razogljičenja cestnega prevoza do leta 2030.

V oceni učinka, ki je priložena predlogu za revizijo direktive o ETS, se ugotavlja, da so učinki trgovanja z emisijami za cestni prevoz na gospodinjstva različni. Običajno je delež porabe za prevoz največji v spodnjem srednjem ter srednjem dohodkovnem razredu gospodinjstev (ker gospodinjstva z najnižjimi prihodki nimajo dostopa do zasebnega vozila).

Vendar se v oceni učinka tudi ugotavlja, da čeprav cena ogljika zvišuje stroške energije za potrošnike, hkrati ustvarja prihodke, ki jih je mogoče uporabiti za ponovne naložbe, za spodbujanje podnebnih ukrepov in odpravljanje socialnih ali distribucijskih učinkov oblikovanja cen ogljika. Prihodki od prodaje pravic na dražbi v okviru tega trgovanja z emisijami se lahko uporabijo v okviru različnih mehanizmov prerazporeditve, kot so nadomestila potrošnikom, podpora za naložbe v energijsko učinkovitost ali obnovljive vire energije ali druge možnosti.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

V zakonodaji o EU ETS so imeli vselej prednost pristopi za čimvečje zmanjšanje regulativnega bremena za gospodarske subjekte in uprave.

V skladu z zavezo Komisije k boljšemu pravnemu urejanju je bil ta predlog pripravljen ob upoštevanju prispevkov deležnikov (glej tudi oddelek o zbiranju in uporabi strokovnega znanja).

Socialne načrte za podnebje je treba predložiti skupaj s posodobljenimi obstoječimi nacionalnimi energetskimi in podnebnimi načrti, da bi se zmanjšala dodatna upravna prizadevanja. Nacionalni energetski in podnebni načrti že vsebujejo podroben pregled temeljnih vprašanj o energijski revščini, ki jih obravnava Sklad. Podobno so bili prenova stavb, trajnostni prevoz in projekti v zvezi z razogljičenjem cestnega prevoza že obsežno obravnavani v nacionalnih načrtih za okrevanje in odpornost.

Potrebna dodatna upravna prizadevanja bi v glavnem obremenila uprave, medtem ko bi končne koristi imeli gospodinjstva, mikropodjetja in uporabniki prevoza. Priložnosti za ustvarjanje dohodka in delovnih mest bi koristile lokalnim podjetjem, pogosto malim in srednjim podjetjem.

- **Temeljne pravice**

Predlog ima pozitiven učinek na ohranjanje in razvoj temeljnih pravic Unije ter načela vključenosti in nediskriminacije, ob predpostavki, da države članice zahtevajo in prejmejo podporo na povezanih področjih, ki se lahko financirajo v okviru Sklada.

Ukrepi oblikovanja cen ogljika zlasti prizadenejo ženske, saj te predstavljajo 85 % enostarševskih družin. Enostarševske družine so še posebno izpostavljene revščini otrok. Enakost spolov in enake možnosti za vse ter vključevanje teh ciljev je treba upoštevati in spodbujati pri izvajanju Sklada. Poleg tega 87 milijonov Evropejcev z določeno invalidnostjo živi v zasebnih gospodinjstvih in se spopada z velikim tveganjem revščine in socialne izključenosti (28,5 % v primerjavi z 18,6 % brez invalidnosti v Uniji leta 2019).

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Skupna finančna sredstva Sklada v obdobju 2025–2032 bodo znašala 72,2 milijarde EUR v tekočih cenah. Komisija bo v kratkem predlagala ciljno usmerjeno spremembo uredbe za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027, da bi se upoštevala dodatna poraba Unije v višini 23,7 milijarde EUR za obdobje 2025–2027. Sredstva za porabo bi bilo treba zagotoviti na začetku obdobja pred nemoteno uvedbo novega sistema ETS in za spremljanje njegove uvedbe. Znesek 48,5 milijarde EUR za obdobje 2028–2032 je odvisen od razpoložljivosti sredstev v okviru letnih zgornjih mej veljavnega večletnega finančnega okvira iz člena 312 PDEU, za katerega bo Komisija predložila predlog do 1. julija 2025[23].

Finančna sredstva Sklada bi morala načeloma ustrezati 25 % pričakovanih prihodkov od vključitve stavb in cestnega prevoza v področje uporabe direktive o ETS, glede na njeno neposredno povezavo z novim sistemom za trgovanje z emisijami. V predlogu za spremembo sklepa o virih lastnih sredstev bo določeno, kako bi morale države članice omogočiti potrebne prihodke kot lastna sredstva v proračun Unije.

Zato se bo Sklad za obdobje 2025–2032 financiral iz lastnih sredstev iz proračuna Unije, od leta 2026 pa vključno s prihodki od trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz, kot je predvideno v spremembi sklepa o virih lastnih sredstev, ki ga bo Komisija predstavila v kratkem. Sklad bi se moral začeti uporabljati eno leto pred uvedbo cene ogljika v okviru novega sistema ETS.

Letna porazdelitev proračunskih obveznosti je umerjena v skladu s ciljem Sklada. Rezultat je okrepljen profil v skladu s cilji Sklada za ublažitev učinkov razširjenega področja uporabe direktive o ETS na ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza. Za predvidevanje učinkov podaljšanja bo leta 2025 že na voljo določena oblika podpore.

Proračunske obveznosti so razčlenjene na letne obroke, razdeljene v dve večletni obdobji 2025–2027 in 2028–2032, kar ustreza trenutnemu in prihodnjemu večletnemu finančnemu okviru ter je v skladu z okvirnim časovnim razporedom za izvajanje zadevnih

[23] Člen 21 Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (UL L 433I, 22.12.2020, str. 11).

mejnikov in ciljev, vključenih v sklep Komisije, s katerim se odobrijo socialni načrti države članice za podnebje.

Izplačila dodeljenih finančnih sredstev državi članici se izvedejo, ko so izpolnjeni ustrezni dogovorjeni mejniki in cilji, določeni v socialnem načrtu države članice za podnebje, kot so odobrena ter glede na razpoložljiva sredstva. Izplačila bodo izvedena na podlagi sklepa, s katerim se odobri izplačilo dodeljenih finančnih sredstev.

Za olajšanje pravočasnega izvajanja podprtih ukrepov in naložb naj bi načrtovanje mejnikov in ciljev natančno sledilo razporedu letnih proračunskih obveznosti, kar bo podprlo hitro absorpcijo za Sklad. Končna izplačila bodo izvedena leta 2032 v skladu z rokom za izpolnitev vseh mejnikov in ciljev.

Najvišja dodeljena finančna sredstva iz Sklada za posamezno državo članico se izračunajo v skladu s formulo iz Priloge I k Uredbi. Delež in znesek, ki izhajata iz tega, za vsako posamezno državo članico v finančnih sredstvih Sklada sta predstavljena v Prilogi II. Vsaka država članica lahko za izvedbo svojega načrta vloži vlogo do zneska najvišjih dodeljenih finančnih sredstev.

Najvišja dodeljena finančna sredstva na državo članico bi morala upoštevati bruto odhodke upravne podpore iz člena 9(3) te uredbe. Povezani zneski bodo sorazmerno odšteti od posameznih dodeljenih finančnih sredstev.

Države članice bi morale financirati vsaj 50 % skupnih stroškov socialnih načrtov za podnebje. V ta namen morajo porabiti del pričakovanih prihodkov od vključitve stavb in cestnega prevoza v področje uporabe direktive o ETS, ne da bi to vplivalo na začetek delovanja Sklada leta 2025.

Več podrobnosti o proračunskih posledicah ter zahtevanih človeških in upravnih virih je navedenih v oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga, priloženi temu predlogu.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Za spremljanje uspešnosti izvajanja Sklada bo vzpostavljen sistem za zahtevanje in izvrševanje plačil iz Sklada.

Države članice bi morale razviti svoje socialne načrte za podnebje, da bi določile ukrepe in naložbe, ki jih je treba financirati, njihove pričakovane stroške ter mejnike in cilje za njihovo dosego. Komisija mora te načrte oceniti in jih lahko odobri šele po pozitivni oceni, ki temelji na njihovi ustreznosti, uspešnosti, učinkovitosti in skladnosti. Izplačilo dodeljenih finančnih sredstev bo sledilo izpolnjevanju mejnikov in ciljev, ki so dogovorjeni z zadevno državo članico in zavezujoči z izvedbenim sklepom Komisije. Časovni razpored predložitve in cikli poročanja o napredku so usklajeni s posodobitvami celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov, predloženih v skladu z uredbo o upravljanju.

V ta namen lahko države članice enkrat ali dvakrat letno zahtevajo izplačilo iz Sklada, vendar bi morale zahtevku priložiti dokazila o ustreznih doseženih mejnikih in ciljih. Države članice bi morale Komisiji poročati o napredku pri izvajanju ukrepov in naložb v okviru svojih socialnih načrtov za podnebje v dvoletnem poročanju o napredku pri izvajanju svojih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov v okviru uredbe o upravljanju.

Izvedeni bosta ocena in naknadna ocena, da se ocenijo uspešnost, učinkovitost, ustreznost in skladnost Sklada. Po potrebi bo Komisija oceni priložila predlog za revizijo uredbe.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Za obdobje 2025–2032 je vzpostavljen Socialni sklad za podnebje, ki bo obravnaval socialne učinke, ki izhajajo iz trgovanja z emisijami za sektorja stavb in cestnega prevoza (člen 1). Državam članicam bi bilo treba zagotoviti sredstva Sklada za zagotovitev začasne dohodkovne podpore ter podpore njihovim ukrepom in naložbam, namenjenim zmanjšanju odvisnosti od fosilnih goriv, in sicer s povečanjem energijske učinkovitosti stavb, razogljičenjem ogrevanja in hlajenja stavb, med drugim tudi z vključevanjem energije iz obnovljivih virov, ter zagotavljanjem boljšega dostopa do brezemisijske in nizkoemisijske mobilnosti in prevoza v korist ranljivih gospodinjstev, ranljivih mikropodjetij in ranljivih uporabnikov prevoza.

Vsaka država članica bi morala oblikovati svoj socialni načrt za podnebja (člen 3). Načrt bo skupaj s posodobitvijo nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov predstavljen v okviru postopka in časovnice, ki sta predvidena v uredbi o upravljanju, uradna predložitev pa mora biti opravljena do konca junija 2024. Uredba določa vsebino Socialnega sklada za podnebje (člen 4) ter navaja upravičene (člen 6) in neupravičene (člen 7) ukrepe. Sklad bi moral podpirati dejavnosti, pri katerih so v celoti upoštevani podnebni in okoljski standardi ter prednostne naloge Unije in načelo, da se ne škoduje bistveno, v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta[24] (člen 5).

Finančna sredstva Sklada znašajo 23,7 milijarde EUR za obdobje 2025–2027 in 48,5 milijarde EUR za obdobje 2028–2032 (člen 9), kar načeloma ustreza 25 % pričakovanih prihodkov od prodaje pravic na dražbi pri trgovanju z emisijami za stavbe in cestni prevoz. Razdelitev sredstev v Skladu bo izvedena v skladu s členom 13 ter prilogama I in II. Države članice bi morale prispevati najmanj 50 % skupnih ocenjenih stroškov načrta. V ta namen bi morale med drugim uporabiti svoje prihodke od prodaje pravic na dražbi pri trgovanju z emisijami za dva nova sektorja (člen 14).

Komisija mora oceniti ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrtov držav članic (člen 15). Po pozitivni oceni mora Komisija sprejeti izvedbeni sklep (člen 16). V nasprotnem primeru lahko zavrne socialni načrt za podnebje, pri čemer lahko zadevna država članica v tem primeru predloži posodobitev načrta.

Med fazo izvajanja lahko države članice zahtevajo utemeljeno spremembo svojega socialnega načrta za podnebje, če njeni mejniki in cilji zaradi objektivnih okoliščin delno ali v celoti niso več dosegljivi (člen 17). Države članice bi morale oceniti ustreznost svojih socialnih načrtov za podnebje ob upoštevanju dejanskih učinkov sistema za trgovanje z emisijami za stavbe in cestni prevoz.

Na podlagi pozitivne ocene socialnega načrta za podnebje bo Komisija z zadevno državo članico (člen 18) sklenila sporazum o vzpostavitvi individualne pravne zaveze v smislu Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta[25] (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba).

Izplačila dodeljenih finančnih sredstev državam članicam v okviru Sklada se izvedejo po tem, ko so izpolnjeni ustrezni dogovorjeni mejniki in cilji, določeni v socialnih načrtih za

[24] Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

[25] Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

podnebje. Določena so konkretna pravila o plačilih, začasni ustavitvi in odpovedi sporazumov o dodeljenih finančnih sredstvih (člen 19).

Uredba vsebuje potrebne določbe za zaščito povezovanja Sklada za zaščito finančnih interesov Unije (člen 20).

Za zagotovitev trdnega sistema usklajevanja, komunikacije in spremljanja (členi 21, 22 in 23) so vključene konkretne določbe. Komisija mora v delegiranih aktih določiti skupne kazalnike za poročanje o napredku ter za namene spremljanja in ocenjevanja.

Izvedena bo ocena, da se ocenijo uspešnost, učinkovitost, ustreznost in skladnost Sklada. Ocena velikosti finančnih sredstev Sklada bo izvedena ob upoštevanju prihodkov z dražbe, pridobljenih s prodajo pravic na dražbi v okviru sistema trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz v skladu z direktivo o ETS. Po potrebi bo Komisija oceni priložila predlog za revizijo uredbe (člen 24).

Za zagotovitev, da se Sklad uporablja le, če se sistem trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz učinkovito izvaja, se bo Uredba začela uporabljati od datuma, ko morajo države članice prenesti direktivo o ETS za stavbe in cestni prevoz (člen 26). Poleg tega lahko države članice zahtevajo plačilo iz Sklada najhitreje eno leto pred letom, v katerem se dražbe začnejo v okviru trgovanja z novimi emisijami (člen 18(1)).

2021/0206 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 91(1), točka (d), člena 192(1) in člena 194(1), točka (c), Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora[26],

ob upoštevanju mnenja Odbora regij[27],

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Unija in njene države članice so pogodbenice Pariškega sporazuma, ki je bil podpisan decembra 2015 v skladu z Okvirno konvencijo Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC) (v nadaljnjem besedilu: Pariški sporazum)[28] in je začel veljati novembra 2016. V skladu s tem sporazumom so zavezane omejiti dvig globalne povprečne temperature na precej pod 2 °C glede na predindustrijske ravni in nadaljevati prizadevanja, da dvig temperature ne bi presegel 1,5 °C glede na predindustrijske ravni.

(2) Sporočilo Komisije o evropskem zelenem dogovoru[29] določa novo strategijo za rast, katere cilj je preobraziti Unijo v trajnostno, pravičnejšo in uspešnejšo družbo s sodobnim, konkurenčnim in z viri gospodarnim gospodarstvom, ki v letu 2050 ne bo ustvarjalo nobenih neto emisij toplogrednih plinov in v katerem bo rast ločena od rabe virov. Komisija predlaga tudi, da se zavaruje, ohrani in okrepi naravni kapital Unije ter zaščitita zdravje in dobrobit državljanov pred nevarnostmi, ki izhajajo iz okolja, in njihovimi učinki. Nazadnje, Komisija meni, da bi moral biti ta prehod pravičen in vključujoč, pri čemer nihče ne sme biti zapostavljen.

(3) Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta[30] cilj podnebne nevtralnosti v celotnem gospodarstvu do leta 2050 vključuje v pravo. Ta uredba določa zavezujočo zavezo Unije za zmanjšanje emisij. Do leta 2030 bi morala Unija po odštetju

---

26 UL C , , str. .

27 UL C , , str. .

28 Pariški sporazum (UL L 282, 19.10.2016, str. 4).

29 COM(2019) 640 final.

30 Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

odstranjevanja emisij toplogrednih plinov zmanjšati svoje emisije toplogrednih plinov za najmanj 55 % v primerjavi z ravnjo iz leta 1990. Vsi gospodarski sektorji bi morali prispevati k doseganju tega cilja.

(4) Evropski svet je 11. decembra 2020 ta cilj potrdil, hkrati pa poudaril pomen vidika poštenosti in solidarnosti ter tega, da nihče ne sme biti zapostavljen. Nato je 25. maja 2021 ponovno potrdil te sklepe in Komisijo pozval, naj čim prej predlaga svoj zakonodajni sveženj skupaj s poglobljeno preučitvijo okoljskih vplivov ter gospodarskih in socialnih učinkov na ravni držav članic.

(5) Načelo 20 evropskega stebra socialnih pravic določa: „Vsakdo ima pravico dostopa do kakovostnih osnovnih storitev, vključno z vodo, higieno, energijo, prevozom, finančnimi storitvami in digitalnimi komunikacijami. Socialno ogroženim osebam so na razpolago ukrepi za pomoč pri dostopu do teh storitev“.

(6) Izjava iz Porta z dne 8. maja 2021 je ponovno potrdila zavezo Evropskega sveta, da si prizadeva za socialno Evropo, in njegovo odločenost, da bo še nadalje krepil izvajanje evropskega stebra socialnih pravic na ravni EU in nacionalni ravni, in to ob ustreznem upoštevanju pristojnosti ter načel subsidiarnost in sorazmernosti.

(7) Za izvajanje zavez do podnebne nevtralnosti je bila podnebna in energetska zakonodaja Unije pregledana in spremenjena, da se pospeši zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.

(8) Te spremembe imajo različne gospodarske in socialne učinke na različne gospodarske sektorje, državljane in države članice. Zlasti bi se morala z vključitvijo emisij toplogrednih plinov iz stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta[31] zagotoviti dodatna gospodarska spodbuda za naložbe v zmanjšanje porabe fosilnih goriv in tako pospešiti zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. V kombinaciji z drugimi ukrepi bi to moralo srednje- in dolgoročno znižati stroške za stavbe in cestni prevoz ter zagotoviti nove priložnosti za ustvarjanje delovnih mest in naložbe.

(9) Vendar so za financiranje navedenih naložb potrebna sredstva. Poleg tega velja, da se bodo, preden bodo naložbe izvedene, stroški gospodinjstev in uporabnikov prevoza za ogrevanje, hlajenje in kuhanje ter cestni prevoz verjetno povišali, saj dobavitelji goriva, za katere veljajo obveznosti trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz, prenašajo stroške ogljika na potrošnike.

(10) Povišanje cen fosilnih goriv lahko nesorazmerno vpliva na ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza, ki večino svojih prihodkov porabijo za energijo in prevoz, ki v nekaterih regijah nimajo dostopa do alternativnih in cenovno dostopnih rešitev mobilnosti in prevoza ter ki morda nimajo finančnih zmožnosti za vlaganje v zmanjšanje porabe fosilnih goriv.

(11) Zato bi bilo treba del prihodkov, ustvarjenih z vključitvijo stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES, uporabiti za obravnavo socialnih učinkov, ki izhajajo iz te vključitve, za pravičen in vključujoč prehod, pri čemer nihče ne sme biti zapostavljen.

(12) To je še toliko bolj pomembno glede na obstoječe ravni energijske revščine. Energijska revščina so razmere, v katerih gospodinjstva nimajo dostopa do osnovnih

[31] Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

energetskih storitev, kot sta hlajenje, ko se temperature dvigajo, in ogrevanje. Leta 2018 je približno 34 milijonov Evropejcev navedlo, da ne morejo ustrezno ogrevati svojih domov, medtem ko je v anketi na ravni Unije iz leta 2019[32] 6,9 % prebivalstva Unije navedlo, da si ne morejo privoščiti zadostnega ogrevanja svojih domov. Na splošno evropska opazovalnica za energijsko revščino ocenjuje, da se več kot 50 milijonov gospodinjstev v Evropski uniji spopada z energijsko revščino. Energijska revščina je zato velik izziv za Unijo. Čeprav lahko socialne tarife ali neposredna dohodkovna podpora zagotovijo takojšnjo pomoč gospodinjstvom, ki se spopadajo z energijsko revščino, pa lahko le ciljno usmerjeni strukturni ukrepi, zlasti energijske prenove, zagotovijo trajne rešitve.

(13) Zato bi bilo treba vzpostaviti Socialni sklad za podnebje (v nadaljnjem besedilu: Sklad), ki bo državam članicam zagotovil sredstva za podporo njihovih politik za obravnavanje socialnih učinkov trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz na ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza. To bi bilo treba doseči zlasti z začasno dohodkovno podporo ter ukrepi in naložbami, namenjenimi zmanjšanju odvisnosti od fosilnih goriv, in sicer s povečanjem energijske učinkovitosti stavb, razogljičenjem ogrevanja in hlajenja stavb, med drugim tudi z vključevanjem energije iz obnovljivih virov, ter zagotavljanjem boljšega dostopa do brezemisijske in nizkoemisijske mobilnosti in prevoza v korist ranljivih gospodinjstev, ranljivih mikropodjetij in ranljivih uporabnikov prevoza.

(14) V ta namen bi morala posamezna država članica Komisiji predložiti socialni načrt za podnebje (v nadaljnjem besedilu: načrt). Ti načrti bi morali slediti dvema ciljema. Prvič, ranljivim gospodinjstvom, ranljivim mikropodjetjem in ranljivim uporabnikom prevoza bi morali zagotoviti sredstva za financiranje in vlaganje v energijsko učinkovitost, razogljičenje ogrevanja in hlajenja ter brezemisijska in nizkoemisijska vozila in mobilnost. Drugič, ublažiti bi morali učinek povišanja stroškov fosilnih goriv na najbolj ranljive in tako preprečiti energijsko in prometno revščino v prehodnem obdobju, dokler take naložbe niso izvedene. Načrti bi morali vključevati naložbeno komponento, ki spodbuja dolgoročno rešitev zmanjševanja odvisnosti od fosilnih goriv, in bi lahko predvideli druge ukrepe, vključno z začasno neposredno dohodkovno podporo za kratkoročno ublažitev škodljivih učinkov na prihodke.

(15) Države članice so v posvetovanju z organi na regionalni ravni v najboljšem položaju za oblikovanje in izvajanje načrtov, ki so prilagojeni njihovim lokalnim, regionalnim in nacionalnim okoliščinam, kot so njihove obstoječe politike na zadevnih področjih in načrtovana uporaba drugih ustreznih sredstev EU. Na ta način je mogoče bolje upoštevati zelo raznolike okoliščine, posebno znanje lokalnih in regionalnih vlad, raziskave in inovacije ter odnose med delodajalci in delojemalci ter strukture socialnega dialoga in nacionalne tradicije ter prispevati k učinkovitosti in uspešnosti splošne podpore ranljivim.

(16) Zagotavljanje, da so ukrepi in naložbe ciljno usmerjeni zlasti v energijsko revna ali ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza, je ključnega pomena za pravičen prehod na podnebno nevtralnost. Podporni ukrepi za spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov bi morali državam članicam pomagati pri obravnavi socialnih učinkov trgovanja z emisijami v sektorju stavb in cestnega prevoza.

[32] Podatki iz leta 2018. Eurostat, SILC [ilc_mdes01].

(17) V pričakovanju učinka teh naložb na znižanje stroškov in zmanjšanje emisij bi dobro ciljno usmerjena neposredna dohodkovna podpora za najbolj ranljive pomagala pri pravičnemu prehodu. Tako podporo bi bilo treba razumeti kot začasen ukrep, ki spremlja razogljičenje stanovanjskega sektorja in sektorja prevoza. Ne bi bila trajna, saj ne obravnava ključnih vzrokov za energijsko in prometno revščino. Taka podpora bi morala vplivati le na neposredne učinke vključitve stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES, ne pa tudi na stroške električne energije ali ogrevanja, povezane z vključitvijo proizvodnje energije in toplote v področje uporabe te direktive. Upravičenost do take neposredne dohodkovne podpore bi morala biti časovno omejena.

(18) Ob upoštevanju pomena spopadanja s podnebnimi spremembami v skladu z zavezami iz Pariškega sporazuma in zavezo ciljem Združenih narodov za trajnostni razvoj bi morali ukrepi v skladu s to uredbo prispevati k doseganju cilja, da bi moralo biti 30 % vseh odhodkov v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 namenjenih vključevanju podnebnih ciljev in bi morali prispevati k ambiciji, da se v letih 2026 in 2027 zagotovi 10 % letne porabe za cilje biotske raznovrstnosti, ob upoštevanju obstoječih prekrivanj med podnebnimi cilji ter cilji biotske raznovrstnosti. V ta namen bi bilo treba za označevanje odhodkov Sklada uporabiti metodologijo, določeno v Prilogi II k Uredbi (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta[33]. Sklad bi moral podpirati dejavnosti, pri katerih se v celoti upoštevajo podnebni in okoljski standardi ter prednostne naloge Unije ter spoštuje načelo, da se ne škoduje bistveno, v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta[34]. V načrte bi bilo treba vključiti le take ukrepe in naložbe. Praviloma bi bilo treba za ukrepe neposredne dohodkovne podpore šteti, da imajo zanemarljiv predvidljiv učinek na okoljske cilje, in bi jih bilo zato treba upoštevati v skladu z načelom, da se ne škoduje bistveno. Komisija namerava državam članicam izdati tehnične smernice precej pred pripravo načrtov. V smernicah bo pojasnjeno, kako morajo biti ukrepi in naložbe skladni z načelom, da se ne škoduje bistveno, v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852. Komisija namerava leta 2021 predstaviti predlog priporočila Sveta o tem, kako obravnavati socialne vidike zelenega prehoda.

(19) Oblikovanje cen ogljika zlasti prizadene ženske, saj te predstavljajo 85 % enostarševskih družin. Enostarševske družine so še posebno izpostavljene revščini otrok. Enakost spolov in enake možnosti za vse ter vključevanje teh ciljev, pa tudi vprašanja dostopnosti za invalide, bi bilo treba upoštevati in spodbujati s pripravo in izvajanjem načrtov, s čimer se zagotovi, da nihče ni zapostavljen.

(20) Države članice bi morale v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta[35] svoje načrte predložiti skupaj s posodobitvijo svojih celovitih

---

33 Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L 231, 30.6.2021, str. 159).

34 Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

35 Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in

nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov. Načrti bi morali vključevati ukrepe, ki jih je treba financirati, njihove ocenjene stroške in nacionalni prispevek. Vključevati bi morali tudi ključne mejnike in cilje za oceno učinkovitega izvajanja ukrepov.

(21) Sklad in načrti bi morali biti skladni z načrtovanimi reformami in zavezami, ki so jih države članice pripravile v okviru svojih posodobljenih celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999, in vključeni vanje, in sicer v skladu z Direktivo [llll/št.] Evropskega parlamenta in Sveta [predlog za prenovitev Direktive 2012/27/EU o energetski učinkovitosti][36], akcijskim načrtom za evropski steber socialnih pravic[37], Evropskim socialnim skladom plus (ESS+), vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta[38], načrti za pravični prehod v skladu z Uredbo (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta[39] ter dolgoročnimi strategijami držav članic za prenovo stavb v skladu z Direktivo 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta[40]. Kadar je to primerno, bi morale biti za zagotovitev upravne učinkovitosti informacije, vključene v načrte, skladne z zgoraj navedeno zakonodajo in načrti.

(22) Unija bi morala države članice podpreti s finančnimi sredstvi za izvajanje njihovih načrtov prek Socialnega sklada za podnebje. Plačila iz Socialnega sklada za podnebje bi morala biti odvisna od doseganja mejnikov in ciljev, vključenih v načrte. To bi omogočilo učinkovito upoštevanje nacionalnih okoliščin in prednostnih nalog, hkrati pa bi poenostavilo financiranje in olajšalo njegovo povezovanje z drugimi nacionalnimi programi porabe ter zagotovilo učinek in celovitost porabe EU.

(23) Finančna sredstva Sklada bi morala biti načeloma sorazmerna z zneski, ki ustrezajo 25 % pričakovanih prihodkov od vključitve stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES v obdobju 2026–2032. V skladu s Sklepom Sveta (EU, Euratom) 2020/2053[41] bi morale države članice te prihodke dati na voljo proračunu Unije kot lastna sredstva. Države članice bodo same financirale 50 % skupnih stroškov svojega načrta. V ta namen, pa tudi za naložbe in ukrepe za pospešitev in olajšanje potrebnega prehoda za državljane, ki so bili negativno prizadeti, bi morale države članice med drugim uporabiti pričakovane prihodke od trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz v skladu z Direktivo 2003/87/ES.

(24) Sklad bi moral podpirati ukrepe, ki spoštujejo načelo dodatnosti financiranja Unije. Ne bi pa smel nadomeščati tekočih nacionalnih odhodkov, razen v ustrezno utemeljenih primerih.

(25) Da bi se zagotovilo učinkovito in usklajeno dodeljevanje sredstev in upoštevala načela dobrega finančnega poslovodenja, bi morali biti ukrepi v okviru te uredbe skladni z obstoječimi programi Unije in jih dopolnjevati, hkrati pa bi bilo treba preprečiti

---

(EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1).

36 [Dodati sklic.]

37 Potrjeno s strani Evropskega sveta 24. in 25. junija 2021.

38 Uredba (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1296/2013 (UL L 231, 30.6.2021, str. 21).

39 Uredba (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (UL L 231, 30.6.2021, str. 1).

40 Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetski učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).

41 Sklep Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 z dne 14. decembra 2020 o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije in razveljavitvi Sklepa 2014/335/EU, Euratom, (UL L 424, 15.12.2020, str. 1).

dvojno financiranje istih odhodkov iz Sklada in drugih programov Unije. Komisija in države članice bi morale v vseh fazah postopka zagotoviti zlasti učinkovito usklajevanje, da se zagotovijo skladnost, doslednost, komplementarnost in sinergija virov financiranja. V ta namen bi bilo treba od držav članic zahtevati, naj Komisiji ob predložitvi načrtov zagotovijo ustrezne informacije o obstoječih ali načrtovanih financiranjih Unije. Finančna podpora v okviru Sklada bi morala biti dodatna glede na podporo, ki se zagotavlja v okviru drugih programov in instrumentov Unije. Z ukrepi in naložbami, ki se financirajo v okviru Sklada, bi moralo biti mogoče pridobiti financiranje iz drugih programov in instrumentov Unije, če taka podpora ne krije istih stroškov.

(26) Plačila bi bilo treba izvesti na podlagi sklepa Komisije, ki dovoljuje izplačilo sredstev zadevni državi članici. Zato je potrebno odstopanje od člena 116(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta[42], tako da lahko rok za plačilo začne teči od datuma sporočila Komisije zadevni državi članici glede tega sklepa in ne od datuma prejema zahtevka za izplačilo.

(27) Za zagotovitev preglednih pravil za spremljanje in ocenjevanje bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje aktov v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije v zvezi z določitvijo skupnih kazalnikov za poročanje o napredku ter za namene spremljanja in ocenjevanja izvajanja načrtov. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, med drugim na ravni strokovnjakov, in da se navedena posvetovanja izvedejo v skladu z načeli iz Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se lahko sistematično udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki se ukvarjajo s pripravo delegiranih aktov.

(28) Izvajanje Sklada bi moralo potekati v skladu z načelom dobrega finančnega poslovodenja, vključno z učinkovitim preprečevanjem in pregonom goljufij, davčnih goljufij, davčnih utaj, korupcije in navzkrižij interesov.

(29) Za namene dobrega finančnega poslovodenja bi bilo treba ob upoštevanju narave Sklada, ki temelji na smotrnosti, določiti posebna pravila za proračunske obveznosti, plačila, začasno ustavitev in izterjavo sredstev, pa tudi za odpoved sporazumov o finančni podpori. Države članice bi morale sprejeti ustrezne ukrepe, s katerimi bi zagotovile, da je uporaba sredstev za ukrepe, ki jih podpira Sklad, skladna z veljavnim pravom Unije in nacionalnim pravom. Države članice morajo zagotoviti, da se taka podpora po potrebi dodeli v skladu s pravili o državni pomoči EU. Zlasti bi morale zagotoviti, da se preprečijo, odkrijejo in odpravijo goljufije, korupcija in navzkrižja interesov ter da se prepreči dvojno financiranje iz Sklada in drugih programov Unije. Kadar zadevna država članica načrta za okrevanje in odpornost ne izvaja zadovoljivo ali v primeru resnih nepravilnosti, in sicer goljufije, korupcije in navzkrižij interesov v zvezi z ukrepi, ki jih podpira Sklad, ali v primeru hude kršitve obveznosti iz sporazumov o finančni podpori, bi morala biti mogoča začasna ustavitev in odpoved sporazumov o finančni podpori ter zmanjšanje in izterjava dodeljenih finančnih

[42] Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

sredstev. Vzpostaviti bi bilo treba ustrezne kontradiktorne postopke za zagotavljanje, da sklep Komisije v zvezi z začasno ustavitvijo in izterjavo plačanih zneskov ter odpovedjo sporazumov o finančni podpori spoštuje pravico držav članic, da predložijo pripombe.

(30) Komisija bi morala zagotoviti učinkovito zaščito finančnih interesov Unije. Čeprav je v prvi vrsti odgovornost države članice, da zagotovi, da se Sklad izvaja v skladu z ustreznim pravom Unije in nacionalnim pravom, bi morala imeti Komisija možnost, da od držav članic prejme zadostno zagotovilo v zvezi s tem. V ta namen bi morale države članice pri izvajanju Sklada zagotoviti delovanje uspešnega in učinkovitega sistema notranje kontrole ter izterjati neustrezno izplačane ali neustrezno porabljene zneske. Pri tem bi države članice morale imeti možnost, da se oprejo na svoje običajne nacionalne sisteme upravljanja proračuna. Države članice bi morale zbirati, beležiti in v elektronskem sistemu shranjevati standardizirane kategorije podatkov in informacij, ki omogočajo preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje resnih nepravilnosti, in sicer goljufij, korupcije in navzkrižij interesov, v zvezi z ukrepi, ki jih podpira Sklad. Komisija bi morala za dostop do teh podatkov in informacij ter njihovo analizo dati na voljo sistem obveščanja in spremljanja, vključno z enotnim orodjem za podatkovno rudarjenje in oceno tveganja, da ga bodo lahko države članice obvezno uporabljale.

(31) Komisija, Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), Računsko sodišče in po potrebi Evropsko javno tožilstvo (EJT) bi morali imeti možnost, da sistem obveščanja in spremljanja uporabljajo v okviru svojih pristojnosti in pravic.

(32) Državam članicam in Komisiji bi bilo treba omogočiti, da osebne podatke obdelajo le, kadar je to potrebno za zagotovitev razrešnice, revizije in nadzora, informiranja, komunikacije in obveščanja javnosti o uporabi sredstev v zvezi z ukrepi za izvajanje v okviru Sklada. Osebne podatke bi bilo treba obdelovati v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta[43] ali Uredbo (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta[44], kakor je ustrezno.

(33) V skladu s finančno uredbo, Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta[45] ter uredbami Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95[46], (Euratom, ES) št. 2185/96[47] in (EU) 2017/1939[48] se finančni interesi Unije zaščitijo s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo ukrepe v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem goljufij, korupcije in

---

43 Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

44 Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

45 Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

46 Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

47 Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

48 Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

navzkrižij interesov, ter po potrebi z naložitvijo upravnih sankcij. Zlasti je v skladu z uredbama (Euratom, ES) št. 2185/96 in (EU, Euratom) št. 883/2013 OLAF pooblaščen za izvajanje upravnih preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije, navzkrižij interesov ali kakršnega koli drugega nezakonitega ravnanja, ki škodi finančnim interesom Unije. Evropsko javno tožilstvo (EJT) je v skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 pooblaščeno za preiskovanje in pregon goljufije, korupcije, navzkrižja interesov in drugih kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta[49]. V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046 mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejme sredstva iz proračuna Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, Komisiji, OLAF, Računskemu sodišču in EJT, tj. za tiste države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939, podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje osebe, ki so vključene v izvrševanje sredstev, financiranih iz proračuna Unije, podelijo enakovredne pravice.

(34) Za to uredbo se uporabljajo horizontalna finančna pravila, ki sta jih Evropski parlament in Svet sprejela na podlagi člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Ta pravila so določena v Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046 in določajo zlasti postopek za pripravo in izvrševanje proračuna prek nepovratnih sredstev, javnih naročil, nagrad in posrednega izvrševanja ter urejajo preverjanje odgovornosti finančnih udeležencev. Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije, zajemajo tudi splošni režim pogojenosti za zaščito proračuna Unije –

[49] Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I
SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja, področje uporabe in cilji

Vzpostavi se Socialni sklad za podnebje (v nadaljnjem besedilu: Sklad).

Državam članicam zagotavlja podporo pri financiranju ukrepov in naložb, vključenih v njihove socialne načrte za podnebje (v nadaljnjem besedilu: načrti).

Ukrepi in naložbe, ki jih podpira Sklad, bodo koristili gospodinjstvom, mikropodjetjem in uporabnikom prevoza, ki so ranljivi inše posebno prizadeti zaradi vključitve emisij toplogrednih plinov iz stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES, zlasti energijsko revnim gospodinjstvom in državljanom brez alternative v javnem prevozu za nadomestitev osebnega avtomobila (na oddaljenih in podeželskih območjih).

Splošni cilj Sklada je prispevati k prehodu na podnebno nevtralnost z obravnavanjem socialnih učinkov vključitve emisij toplogrednih plinov iz stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES. Specifični cilj Sklada je podpirati ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza z začasno neposredno dohodkovno podporo ter ukrepi in naložbami, ki so namenjeni povečanju energijske učinkovitosti stavb ter razogljičenja ogrevanja in hlajenja stavb, vključno z vključevanjem energije iz obnovljivih virov ter omogočanjem boljšega dostopa do brezemisijske in nizkoemisijske mobilnosti in prevoza.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „prenova stavbe“ pomeni vse vrste prenove stavb, povezane z energijo, vključno z izolacijo ovoja stavbe, tj. sten, strehe, tal, zamenjavo oken, zamenjavo naprav za ogrevanje, hlajenje in kuhanje, ter namestitvijo proizvodnje energije iz obnovljivih virov na kraju samem;

(2) „energijska revščina“ pomeni energijsko revščino, kot je opredeljena členu 2[(49)] Direktive (EU) [llll/št.] Evropskega parlamenta in Sveta[50];

(3) „ocenjeni skupni stroški načrta“ pomenijo ocenjene skupne stroške ukrepov in naložb, vključenih v predloženi načrt;

(4) „dodeljena finančna sredstva“ pomenijo nepovratno finančno podporo v okviru Sklada, ki je na voljo za dodelitev ali je bila dodeljena državi članici;

(5) „gospodinjstvo“ pomeni zasebno gospodinjstvo, kot je opredeljeno v členu 2(15) Uredbe (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta[51];

---

50 [Direktiva (EU) [llll/št.] Evropskega parlamenta in Sveta (UL C […], […], str. […]).] [Predlog za prenovitev Direktive 2012/27/EU o energetski učinkovitosti.]

(6) „mejnik“ pomeni kvalitativni dosežek, ki se uporablja za merjenje napredka pri doseganju ukrepa ali naložbe;

(7) „cilj“ pomeni kvantitativni dosežek, ki se uporablja za merjenje napredka pri doseganju ukrepa ali naložbe;

(8) „energija iz obnovljivih virov“ pomeni energijo iz obnovljivih nefosilnih virov, kot je opredeljena v členu 2, drugi pododstavek, točka 1, Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta[52];

(9) „mikropodjetje“ pomeni podjetje, ki zaposluje manj kot deset oseb in katerega letni promet ali letna bilanca stanja ne presega 2 milijonov EUR, izračunano v skladu s členi 3 do 6 Priloge I k Uredbi Komisije (EU) št. 651/2014[53];

(10) „uporabniki prevoza“ pomenijo gospodinjstva ali mikropodjetja, ki uporabljajo različne možnosti prevoza in mobilnosti;

(11) „ranljiva gospodinjstva“ pomenijo energijsko revna gospodinjstva ali gospodinjstva, vključno z gospodinjstvi z nižjimi srednjimi dohodki, na katera bistveno vplivajo učinki cen vključitve stavb v področje uporabe Direktive 2003/87/ES in ki nimajo sredstev za prenovo stavbe, ki jo zasedajo;

(12) „ranljiva mikropodjetja“ pomenijo mikropodjetja, na katera bistveno vplivajo učinki cen vključitve stavb v področje uporabe Direktive 2003/87/ES in ki nimajo sredstev za prenovo stavbe, ki jo zasedajo;

(13) „ranljivi uporabniki prevoza“ pomenijo uporabnike prevoza, tudi iz gospodinjstev z nižjimi srednjimi dohodki, na katere bistveno vplivajo učinki cen vključitve cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES in ki nimajo sredstev za nakup brezemisijskih in nizkoemisijskih vozil ali za prehod na alternativne trajnostne načine prevoza, vključno z javnim prevozom, zlasti na podeželskih in oddaljenih območjih.

POGLAVJE II

SOCIALNI NAČRTI ZA PODNEBJE

Člen 3

Socialni načrti za podnebje

1. Vsaka država članica Komisiji predloži socialni načrt za podnebje (v nadaljnjem besedilu: načrt) skupaj s posodobitvijo celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta iz člena 14(2) Uredbe (EU) 2018/1999 v skladu s postopkom in

---

[51] Uredba (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. oktobra 2019 o ustanovitvi skupnega okvira za evropsko statistiko v zvezi z osebami in gospodinjstvi na podlagi podatkov na individualni ravni, zbranih z vzorci, spremembi uredb (ES) št. 808/2004, (ES) št. 452/2008 in (ES) št. 1338/2008 Evropskega parlamenta in Sveta in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1177/2003 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (ES) št. 577/980 (UL L 261I, 14.10.2019, str. 1).

[52] Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

[53] Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (Besedilo velja za EGP) (UL L 187, 26.6.2014, str. 1).

časovnico, določenima v zadevnem členu. Načrt bo vključeval usklajen sveženj ukrepov in naložb za obravnavanje vpliva oblikovanja cen ogljika na ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza, da se zagotovijo cenovno dostopno ogrevanje, hlajenje in mobilnost, hkrati pa spremljajo in pospešijo potrebni ukrepi, da se izpolnijo podnebni cilji Unije.

2. Načrt lahko vključuje nacionalne ukrepe, ki zagotavljajo začasno neposredno dohodkovno podporo ranljivim gospodinjstvom in gospodinjstvom, ki so ranljivi uporabniki prevoza, da se zmanjša učinek povišanja cene fosilnih goriv, ki je posledica vključitve stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES.

3. Načrt bo vključeval nacionalne projekte za:

   (a) financiranje ukrepov in naložb za povečanje energijske učinkovitosti stavb, izvajanje ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti, izvedbo prenove stavb ter razogljičenje ogrevanja in hlajenja stavb, vključno z integracijo proizvodnje energije iz obnovljivih virov energije;

   (b) finančne ukrepe in naložbe za povečanje uporabe brezemisijske in nizkoemisijske mobilnosti in prevoza.

Člen 4

Vsebina socialnih načrtov za podnebje

1. Socialni načrti za podnebje določajo zlasti naslednje elemente:

   (a) konkretne ukrepe in naložbe v skladu s členom 3 za zmanjšanje učinkov iz točke (c) tega odstavka, skupaj z razlago, kako bi se lahko učinkovito prispevalo k doseganju ciljev iz člena 1 v splošnem okviru ustreznih politik držav članic;

   (b) posebne spremljevalne ukrepe, potrebne za izvedbo ukrepov in naložb načrta ter zmanjšanje učinkov iz točke (c), ter informacije o obstoječem ali načrtovanem financiranju ukrepov in naložb iz drugih virov Unije ter mednarodnih, javnih ali zasebnih virov;

   (c) oceno verjetnih učinkov tega povišanja cen na gospodinjstva, in zlasti na pojavnost energijske revščine, na mikropodjetja in uporabnike prevoza, zlasti oceno in opredelitev ranljivih gospodinjstev, ranljivih mikropodjetij in ranljivih uporabnikov prevoza; te učinke je treba analizirati z zadostno stopnjo regionalne razčlenitve ob upoštevanju elementov, kot so dostop do javnega prevoza in osnovnih storitev ter opredelitev najbolj prizadetih območij, zlasti oddaljenih in podeželskih ozemelj;

   (d) če načrt predvideva ukrepe iz člena 3(2), merilo za opredelitev upravičenih končnih prejemnikov, navedbo obdobja, predvidenega za zadevne ukrepe, in njihovo utemeljitev na podlagi kvantitativne ocene in kvalitativnega pojasnila, kako naj bi ukrepi načrta zmanjšali energijsko in prometno revščino ter ranljivost gospodinjstev, mikropodjetij in uporabnikov prevoza ob povišanju cen cestnega prevoza in goriva za ogrevanje;

   (e) predvidene mejnike, cilje in okvirni časovni razpored izvajanja ukrepov in naložb, ki jih je treba zaključiti do 31. julija 2032;

(f) ocenjene skupne stroške načrta, ki so jim priloženi ustrezna utemeljitev stroškov in pojasnila, kako je to v skladu z načelom stroškovne učinkovitosti in sorazmerno s pričakovanim učinkom načrta;

(g) predvideni nacionalni prispevek k skupnim ocenjenim stroškom, izračunan v skladu s členom 14;

(h) pojasnilo, kako načrt zagotavlja, da nobena naložba ali ukrep, vključen v načrt, ne škoduje bistveno okoljskim ciljem v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852; Komisija državam članicam v ta namen zagotovi tehnične smernice, ki so v ta namen ciljno usmerjene v področje uporabe Sklada; pojasnilo za ukrepe iz člena 3(2) ni potrebno;

(i) ureditve za učinkovito spremljanje in izvajanje načrta s strani zadevne države članice, zlasti predlaganih mejnikov in ciljev, vključno s kazalniki za izvajanje ukrepov in naložb, ki so po potrebi na voljo pri Statističnem uradu Evropske unije ter evropski opazovalnici za energijsko revščino, kot je določeno v Priporočilu Komisije 2020/1563[54] o energijski revščini;

(j) za pripravo in, če je mogoče, izvajanje načrta, povzetek postopka posvetovanja z lokalnimi in regionalnimi organi, socialnimi partnerji, organizacijami civilne družbe, mladinskimi organizacijami in drugimi ustreznimi deležniki, opravljenega v skladu s členom 10 Uredbe (EU) 2018/1999 in nacionalnim pravnim okvirom, ter kako se prispevek deležnikov kaže v načrtu;

(k) obrazložitev sistema države članice za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in navzkrižij interesov pri uporabi sredstev, zagotovljenih v okviru Sklada, ter ureditve, katerih cilj je preprečevanje dvojnega financiranja iz Sklada in drugih programov Unije.

2. Načrti so skladni z vključenimi informacijami in zavezami držav članic v okviru akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic in Evropskega socialnega sklada plus (ESS+), vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/1057, v okviru njihovih operativnih programov kohezijske politike v skladu z Uredbo (EU) 2021/1058[55], v okviru njihovih načrtov za okrevanje in odpornost v skladu z Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta[56], v okviru njihovih dolgoročnih strategij za prenovo stavb v skladu z Direktivo 2010/31/EU ter v okviru njihovih posodobljenih celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999. Dopolnjujejo tudi načrte za pravični prehod v skladu z Uredbo (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta[57].

3. Države članice lahko pri pripravi svojih načrtov Komisijo zaprosijo, naj organizira izmenjavo dobrih praks. Države članice lahko zaprosijo tudi za tehnično pomoč v okviru mehanizma ELENA, vzpostavljenega s sporazumom Komisije z Evropsko

[54] UL L 357, 27.10.2020, str. 35.

[55] Uredba (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu (UL L 231, 30.6.2021, str. 60).

[56] Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

[57] Uredba (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (UL L 231, 30.6.2021, str. 1).

investicijsko banko leta 2009, ali v okviru Instrumenta za tehnično podporo, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta[58].

POGLAVJE III

PODPORA IZ SKLADA ZA SOCIALNE NAČRTE ZA PODNEBJE

Člen 5

Načela, ki urejajo Sklad in upravičenost

1. Sklad državam članicam zagotovi finančno podporo za financiranje ukrepov in naložb, določenih v njihovih načrtih.

2. Izplačilo podpore bo odvisno od doseganja mejnikov in ciljev za ukrepe in naložbe, določene v načrtih. Ti mejniki in cilji so združljivi s podnebnimi cilji Unije in zajemajo zlasti:

   (a) energijsko učinkovitost;

   (b) prenovo stavb;

   (c) brezemisijsko in nizkoemisijsko mobilnost in prevoz;

   (d) zmanjšanje emisij toplogrednih plinov;

   (e) zmanjšanje števila ranljivih gospodinjstev, zlasti energijsko revnih gospodinjstev, ranljivih mikropodjetij in ranljivih uporabnikov prevoza, tudi na podeželskih in oddaljenih območjih.

3. V smernicah bo pojasnjeno, kako morajo biti ukrepi in naložbe v skladu z načelom, da se ne škoduje bistveno, iz člena 17 Uredbe (EU) 2020/852.

Člen 6

Ukrepi in naložbe, ki jih je treba vključiti v ocenjene skupne stroške socialnih načrtov za podnebje

1. Države članice lahko vključijo stroške ukrepov, ki zagotavljajo začasno neposredno dohodkovno podporo ranljivim gospodinjstvom in ranljivim gospodinjstvom, ki so uporabniki prevoza, da absorbirajo povišanje cen cestnega prevoza in goriva za ogrevanje. Taka podpora se sčasoma zmanjša in bo omejena na neposreden učinek trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz. Upravičenost do take neposredne dohodkovne podpore preneha veljati v rokih, določenih v členu 4(1), točka (d).

2. Države članice lahko v ocenjene skupne stroške načrtov vključijo stroške naslednjih ukrepov in naložb, če ti koristijo predvsem ranljivim gospodinjstvom, ranljivim mikropodjetjem ali ranljivim uporabnikom prevoza in nameravajo:

   (a) podpirati prenovo stavb, zlasti za tiste, ki zasedajo energijsko najmanj učinkovite stavbe, tudi v obliki finančne podpore ali davčnih spodbud, kot je odbitek stroškov prenove od najemnine, ne glede na lastništvo zadevnih stavb;

[58] Uredba (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. februarja 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za tehnično podporo (UL L 57, 18.2.2021, str. 1).

(b) prispevati k razogljičenju, vključno z elektrifikacijo ogrevanja, hlajenja in kuhanja v stavbah, ter k vključevanju energije iz obnovljivih virov, ki prispevajo k doseganju prihrankov energije;

(c) podpirati javne in zasebne subjekte pri razvoju in zagotavljanju cenovno dostopnih rešitev za prenovo energijske učinkovitosti in ustreznih instrumentov financiranja v skladu s socialnimi cilji Sklada;

(d) omogočiti dostop do brezemisijskih in nizkoemisijskih vozil in koles, vključno s finančno podporo ali davčnimi spodbudami za njihov nakup, pa tudi do ustrezne javne in zasebne infrastrukture, vključno s polnilno in oskrbovalno infrastrukturo; zagotoviti časovni razpored postopnega zmanjšanja podpore za podporo v zvezi z nizkoemisijskimi vozili;

(e) odobriti prost dostop do javnega prevoza ali prilagojene tarife za dostop do javnega prevoza ter spodbujati trajnostno mobilnost na zahtevo in storitve skupne mobilnosti;

(f) podpirati javne in zasebne subjekte pri razvoju in zagotavljanju cenovno dostopnih storitev brezemisijske in nizkoemisijske mobilnosti in prevoza ter sprejetju privlačnih možnosti aktivne mobilnosti za podeželska, otoška, gorska, oddaljena in manj dostopna območja ali manj razvite regije ali ozemlja, vključno z manj razvitimi primestnimi območji.

Člen 7

Izključitve iz ocenjenih skupnih stroškov socialnih načrtov za podnebje

1. Sklad ne podpira in ocenjeni skupni stroški načrtov ne vključujejo ukrepov v obliki neposredne dohodkovne podpore v skladu s členom 3(2) te uredbe za gospodinjstva, ki že imajo koristi:

   (a) od javnega posredovanja v ravni cen goriv iz poglavja IVa Direktive 2003/87/ES;

   (b) od javnih posredovanj pri določanju cen za dobavo plina v skladu s členom 3(3) Direktive 2009/73/ES.

2. Če zadevna država članica v svojem načrtu dokaže, da javna posredovanja iz odstavka 1 ne izravnajo v celoti povišanja cen zaradi vključitve sektorja stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES, se lahko neposredna dohodkovna podpora vključi v ocenjene skupne stroške v mejah povišanja cen, ki niso v celoti poravnani.

Člen 8

Prenos koristi na gospodinjstva, mikropodjetja in uporabnike prevoza

Države članice lahko v ocenjene skupne stroške vključijo finančno podporo za javne ali zasebne subjekte, ki niso ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljivi uporabniki prevoza, če ti subjekti izvajajo ukrepe in naložbe, ki bodo nazadnje koristili ranljivim gospodinjstvom, ranljivim mikropodjetjem in ranljivim uporabnikom prevoza.

Države članice določijo potrebne zakonite in pogodbene zaščitne ukrepe za zagotovitev prenosa vseh koristi na gospodinjstva, mikropodjetja in uporabnike prevoza.

Člen 9

Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje Sklada za obdobje 2025–2027 znašajo 23 700 000 000 EUR v tekočih cenah.

2. Finančna sredstva za izvajanje Sklada za obdobje 2028–2032 znašajo 48 500 000 000 EUR v tekočih cenah, odvisno od razpoložljivosti zneskov v okviru letnih zgornjih mej veljavnega večletnega finančnega okvira iz člena 312 PDEU.

3. Zneski iz odstavkov 1 in 2 lahko krijejo tudi odhodke, povezane z dejavnostmi priprave, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, ki so potrebne za upravljanje Sklada in doseganje njegovih ciljev, zlasti za študije, sestanke strokovnjakov, posvetovanja z deležniki, ukrepe obveščanja in komuniciranja, vključno z ukrepi vključujočega ozaveščanja in institucionalnim komuniciranjem glede političnih prednostnih nalog Unije, kolikor so povezane s cilji te uredbe, ter odhodke, povezane z informacijskotehnološkimi omrežji, ki se osredotočajo na obdelavo in izmenjavo informacij, in korporativnimi informacijskotehnološkimi orodji, ter vse druge odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki jih ima Komisija pri upravljanju Sklada. Odhodki lahko zajemajo tudi stroške drugih podpornih dejavnosti, kot sta nadzor kakovosti in spremljanje projektov na terenu, ter stroške medsebojnega svetovanja in strokovnjakov za ocenjevanje in izvajanje upravičenih ukrepov.

Člen 10

Sredstva iz programov deljenega upravljanja in uporaba sredstev

1. Sredstva, dodeljena državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na zahtevo zadevne države članice prerazporedijo v Sklad pod pogoji iz ustreznih določb Uredbe (EU) 2021/1060. Komisija bo te vire izvajala neposredno v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točka (a), Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. Ta sredstva se uporabijo izključno v korist zadevne države članice.

2. Države članice lahko organom za upravljanje Evropskega socialnega sklada plus (ESS+), vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/1057, in operativnih programov kohezijske politike v okviru Uredbe (EU) 2021/1058 zaupajo izvajanje ukrepov in naložb iz tega sklada, kadar je to primerno glede na sinergije z navedenima skladoma Unije in v skladu s cilji Sklada. Države članice izjavijo, da nameravajo tem organom zaupati svoje načrte.

3. Države članice lahko v svoj načrt kot del ocenjenih skupnih stroškov vključijo plačila za dodatno tehnično podporo v skladu s členom 7 Uredbe (EU) 2021/240 in znesek gotovinskega prispevka za oddelek za države članice na podlagi ustreznih določb Uredbe (EU) 2021/523. Navedeni stroški ne bodo presegli 4 % celotnih finančnih dodelitev načrta, ustrezni ukrepi, določeni v načrtu, pa morajo biti v skladu s to uredbo.

Člen 11

Izvajanje

Sklad izvaja Komisija z neposrednim upravljanjem v skladu z ustreznimi pravili, sprejetimi na podlagi člena 322 PDEU, zlasti v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046 in Uredbo (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta[59].

Člen 12

Dodatnost in dopolnilno financiranje

1. Podpora v okviru Sklada je dodatna glede na podporo, ki se zagotavlja v okviru drugih skladov, programov in instrumentov Unije. Ukrepi in naložbe, podprti v okviru Sklada, lahko prejmejo podporo iz drugih skladov, programov in instrumentov Unije, če taka podpora ne krije istih stroškov.
2. Podpora iz Sklada je dodatna in ne nadomešča tekočih nacionalnih proračunskih odhodkov.

Člen 13

Najvišja dodeljena finančna sredstva

1. Najvišja dodeljena finančna sredstva se izračunajo za vsako državo članico, kot je določeno v Prilogi I in Prilogi II.
2. Vsaka država članica lahko za izvajanje svojega načrta predloži zahtevo v vrednosti do svojih najvišjih dodeljenih finančnih sredstev.

Člen 14

Nacionalni prispevek k skupnim ocenjenim stroškom

1. Države članice prispevajo vsaj do 50 odstotkov skupnih ocenjenih stroškov svojih načrtov.
2. Države članice med drugim uporabijo prihodke od dražbe svojih pravic v skladu s poglavjem IVa Direktive 2003/87/ES za svoj nacionalni prispevek k skupnim ocenjenim stroškom svojih načrtov.

Člen 15

Ocena Komisije

1. Komisija oceni načrt in po potrebi vse spremembe tega načrta, ki jih je država članica predložila v skladu s členom 17, za skladnost z določbami te uredbe. Pri tem ocenjevanju tesno sodeluje z zadevno državo članico. Komisija lahko poda pripombe ali zahteva dodatne informacije. Zadevna država članica zagotovi zahtevane dodatne informacije in lahko, če je to potrebno, dopolni načrt, tudi po njegovi predložitvi.

[59] Uredba (EU) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije (UL L 433I, 22.12.2020, str. 1).

Zadevna država članica in Komisija se lahko po potrebi dogovorita za razumno podaljšanje roka za ocenjevanje.

2. Komisija oceni ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta na naslednji način:

(a) za oceno ustreznosti Komisija upošteva naslednja merila:

(i) ali načrt predstavlja odziv na socialni učinek in izzive, s katerimi se spopadajo ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljivi uporabniki prevoza v zadevni državi članici od vzpostavitve sistema trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz, ki je vzpostavljen v skladu s poglavjem IVa Direktive 2003/87/ES, zlasti energijsko revna gospodinjstva, ob ustreznem upoštevanju izzivov, ugotovljenih v ocenah Komisije glede posodobitve celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta zadevne države članice ter glede njenega napredka v skladu s členom 9(3) ter členoma 13 in 29 Uredbe (EU) 2018/1999 ter v priporočilih Komisije državam članicam, ki so bila izdana v skladu s členom 34 Uredbe (EU) 2018/1999 glede na dolgoročni cilj podnebne nevtralnosti v Uniji do leta 2050. Pri tem se upoštevajo posebni izzivi in dodeljena finančna sredstva zadevne države članice;

(ii) ali se pričakuje, da bo načrt zagotovil, da noben ukrep ali naložba, vključena v načrt, ne škoduje bistveno okoljskim ciljem v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852;

(iii) ali načrt vsebuje ukrepe in naložbe, ki prispevajo k zelenemu prehodu, vključno z obravnavanjem izzivov, ki izhajajo iz njega, in zlasti k doseganju podnebnih in energetskih ciljev Unije za leto 2030 ter mejnikov strategije za mobilnost za leto 2030;

(b) za oceno uspešnosti Komisija upošteva naslednja merila:

(i) ali se pričakuje, da bo imel načrt trajne učinke na izzive, ki jih obravnava ta načrt, zlasti na ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza ter še posebej na energijsko revna gospodinjstva, v zadevni državi članici;

(ii) ali se pričakuje, da bodo ureditve, ki jih je predlagala zadevna država članica, zagotovile učinkovito spremljanje in izvajanje načrta, vključno s predvidenim časovnim razporedom, mejniki in cilji ter povezanimi kazalniki;

(iii) ali so ukrepi in naložbe, ki jih predlaga zadevna država članica, skladni z zahtevami iz Direktive [llll/št.] [predlog za prenovitev Direktive 2012/27/EU], Direktive (EU) 2018/2001, Direktive 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta[60], Direktive (EU) 2019/1161 Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive 2010/31/EU in jih upoštevajo;

(c) za oceno učinkovitosti Komisija upošteva naslednja merila:

(i) ali je utemeljitev, ki jo je država članica predložila o znesku ocenjenih skupnih stroškov načrta, razumna in verjetna ter skladna z načelom

[60] Direktiva 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva (UL L 307, 28.10.2014, str. 1).

stroškovne učinkovitosti ter sorazmerna s pričakovanim nacionalnim okoljskim vplivom in socialnim učinkom;

(ii) ali se pričakuje, da bodo ureditve, ki jih predlaga zadevna država članica, preprečevale, odkrivale in odpravljale korupcijo, goljufije in navzkrižja interesov pri uporabi sredstev, zagotovljenih v okviru Sklada, vključno z ureditvami, katerih cilj je preprečevanje dvojnega financiranja iz Sklada in drugih programov Unije;

(iii) ali so mejniki in cilji, ki jih predlaga država članica, učinkoviti glede na obseg, cilje in upravičene ukrepe Sklada;

(d) za oceno skladnosti Komisija upošteva, ali načrt vsebuje ukrepe in naložbe, ki predstavljajo skladne ukrepe.

Člen 16

Sklep Komisije

1. Na podlagi ocene v skladu s členom 15 Komisija z izvedbenim aktom odloči o načrtu države članice v šestih mesecih od datuma predložitve tega načrta v skladu s členom 3(1) te uredbe.

Kadar Komisija da pozitivno oceno, se v sklepu določijo:

(a) ukrepi in naložbe, ki jih mora izvesti država članica, znesek ocenjenih skupnih stroškov načrta ter mejniki in cilji;

(b) finančna sredstva Unije, dodeljena v skladu s členom 13 te uredbe, ki se izplačajo v obrokih, ko država članica zadovoljivo doseže ustrezne mejnike in cilje, opredeljene v zvezi z izvajanjem načrta, za katere bo v obdobju 2028–2032 veljala razpoložljivost zneskov iz člena 9(2) te uredbe v okviru letnih zgornjih mej večletnega finančnega okvira iz člena 312 PDEU;

(c) nacionalni prispevki;

(d) ureditve in časovni razpored spremljanja in izvajanja načrta, po potrebi vključno z ukrepi, potrebnimi za uskladitev s členom 20 te uredbe;

(e) zadevni kazalniki v zvezi z izpolnjevanjem predvidenih mejnikov in ciljev;

(f) ureditve za zagotavljanje popolnega dostopa Komisije do ustreznih osnovnih podatkov.

2. Dodeljena finančna sredstva iz odstavka 1, točka (b), se določijo na podlagi ocenjenih skupnih stroškov načrta, ki ga predlaga zadevna država članica, kakor je ocenjen na podlagi meril iz člena 15(2).

Znesek dodeljenih finančnih sredstev se določi na naslednji način:

(a) kadar načrt zadovoljivo izpolnjuje merila iz člena 15(2) in je znesek ocenjenih skupnih stroškov svežnja, zmanjšan za nacionalni prispevek, enak ali višji od najvišjih dodeljenih finančnih sredstev za navedeno državo članico, kakor je navedeno v členu 13(1), so finančna sredstva, dodeljena zadevni državi članici, enaka skupnemu znesku najvišjih dodeljenih finančnih sredstev iz člena 9;

(b) če načrt zadovoljivo izpolnjuje merila iz člena 15(2) in je znesek ocenjenih skupnih stroškov svežnja, zmanjšan za nacionalni prispevek, nižji od najvišjih

dodeljenih finančnih sredstev za navedeno državo članico iz člena 13(1), so finančna sredstva, dodeljena zadevni državi članici, enaka znesku ocenjenih skupnih stroškov svežnja, zmanjšanemu za nacionalni prispevek;

(c) kadar načrt zadovoljivo izpolnjuje merila iz člena 15(2), vendar se v oceni ugotovijo pomanjkljivosti v kontrolnih sistemih, lahko Komisija zahteva, da se pred prvim izplačilom dosežejo dodatni mejniki in cilji;

(d) kadar načrt ne izpolnjuje zadovoljivo meril iz člena 15(2), se zadevni državi članici ne dodelijo nobena finančna sredstva.

3. Kadar Komisija negativno oceni načrt, sklep iz odstavka 1 vsebuje razloge za to negativno oceno. Zadevna država članica ob upoštevanju ocene Komisije ponovno predloži načrt.

Člen 17

Sprememba socialnih načrtov za podnebje

1. Kadar zadevna država članica zaradi objektivnih okoliščin, zlasti zaradi dejanskih neposrednih učinkov sistema trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz, vzpostavljenega v skladu s poglavjem IVa Direktive 2003/87/ES, v celoti ali delno ne more več doseči socialnega načrta za podnebje, vključno z ustreznimi mejniki in cilji, lahko zadevna država članica Komisiji predloži spremembo svojega načrta, da bi vključila potrebne in ustrezno utemeljene spremembe. Države članice lahko pri pripravi take zahteve zaprosijo za tehnično pomoč.

2. Komisija oceni spremenjeni načrt v skladu s členom 15.

3. Kadar Komisija pozitivno oceni spremenjeni načrt, v skladu s členom 16(1) v treh mesecih po uradni predložitvi spremenjenega načrta s strani države članice z izvedbenim aktom sprejme sklep, v kateri navede razloge za svojo pozitivno oceno.

4. Kadar Komisija negativno oceni spremenjeni načrt, zahtevo v roku, kot je naveden v odstavku 3, zavrne, potem ko je zadevni državi članici omogočila, da v treh mesecih po obvestilu o oceni Komisije predloži pripombe.

5. Do 15. marca 2027 vsaka zadevna država članica oceni ustreznost svojih načrtov ob upoštevanju dejanskih neposrednih učinkov sistema trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz, vzpostavljenega v skladu s poglavjem IVa Direktive 2003/87/ES. Te ocene so Komisiji predložene kot del dvoletnega poročanja o napredku v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2018/1999.

Člen 18

Obveznost dodelitve finančnih sredstev

1. Ko Komisija sprejme sklep iz člena 16, pravočasno sklene sporazum z zadevno državo članico, ki predstavlja posamezno pravno obveznost v smislu Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, ki zajema obdobje 2025–2027. Navedeni sporazum se lahko sklene najmanj eno leto pred letom, v katerem se začnejo dražbe v skladu s poglavjem IVa Direktive 2003/87/ES.

2. Posamezna pravna obveznost, ki zajema obdobje 2028–2032, se sklene glede na razpoložljivost zneskov iz člena 9(2) te uredbe v okviru letnih zgornjih mej večletnega finančnega okvira iz člena 312 PDEU.

3. Proračunske obveznosti lahko temeljijo na celotnih obveznostih in se lahko po potrebi razdelijo v letne obroke, razporejene na več let.

Člen 19

Pravila o plačilih, začasni ustavitvi in odpovedi sporazumov o dodeljenih finančnih sredstvih

1. Izplačila dodeljenih finančnih sredstev zadevni državi članici v okviru tega člena se izvedejo, ko so izpolnjeni ustrezni dogovorjeni mejniki in cilji, določeni v načrtu v skladu s členom 16, ter glede na razpoložljiva sredstva. Po izpolnitvi mejnikov in ciljev zadevna država članica Komisiji predloži ustrezno utemeljen zahtevek za izplačilo dodeljenih finančnih sredstev. Države članice lahko take zahtevke za izplačilo Komisiji predložijo enkrat ali dvakrat letno do 31. julija.

2. Komisija brez nepotrebnega odlašanja, najpozneje pa v dveh mesecih od prejema zahtevka, oceni, ali so bili ustrezni mejniki in cilji iz člena 16 sklepa Komisije zadovoljivo izpolnjeni. Predpostavlja se, da so mejniki in cilji zadovoljivo izpolnjeni, če zadevna država članica ni razveljavila ukrepov, povezanih s predhodno zadovoljivo izpolnjenimi mejniki in cilji. Komisiji lahko pomagajo strokovnjaki.

3. Kadar Komisija da pozitivno oceno, brez nepotrebnega odlašanja sprejme sklep, s katerim odobri izplačilo dodeljenih finančnih sredstev v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046.

4. Kadar Komisija na podlagi ocene iz odstavka 3 ugotovi, da mejniki in cilji, določeni v sklepu Komisije iz člena 16, niso bili zadovoljivo izpolnjeni, se izplačilo celotnih dodeljenih finančnih sredstev ali njihovega dela začasno prekine. Zadevna država članica lahko predloži svoje pripombe v enem mesecu po obvestilu o oceni Komisije.

   Začasna prekinitev se odpravi le, če so bili mejniki in cilji zadovoljivo izpolnjeni, kot je določeno v sklepu Komisije iz člena 16.

5. Z odstopanjem od člena 116(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 začne rok plačila teči od datuma obvestila o sklepu, s katerim se odobri izplačilo zadevni državi članici na podlagi odstavka 3 tega člena, ali od datuma obvestila o preklicu začasne ustavitve na podlagi odstavka 4, drugi pododstavek, tega člena.

6. Kadar mejniki in cilji v šestih mesecih od začasne ustavitve niso bili zadovoljivo izpolnjeni, Komisija sorazmerno zniža znesek dodeljenih finančnih sredstev, potem ko je zadevni državi članici omogočila, da v dveh mesecih od obvestila predloži svoje pripombe o njenih ugotovitvah.

7. Kadar v 12 mesecih po datumu sklenitve ustreznih sporazumov iz člena 18 zadevna država članica ni dosegla nobenega vidnega napredka v zvezi z zadevnimi mejniki in cilji, Komisija odpove zadevne sporazume iz člena 18 ter razveljavi odobritev zneska dodeljenih finančnih sredstev. Komisija sprejme sklep o odpovedi sporazumov iz člena 18, potem ko je zadevni državi članici dala možnost, da v dveh mesecih po

prejemu obvestila o oceni Komisije predloži svoje pripombe o tem, ali ni bil dosežen noben vidni napredek.

Člen 20

Zaščita finančnih interesov Unije

1. Države članice pri izvajanju Sklada kot upravičenke v okviru Sklada sprejmejo vse ustrezne ukrepe za zaščito finančnih interesov Unije in za zagotovitev, da je uporaba sredstev v zvezi z ukrepi in naložbami, ki jih podpira Sklad, skladna z veljavnim pravom Unije in nacionalnim pravom, zlasti v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in odpravljanjem goljufij, korupcije in navzkrižij interesov. V ta namen države članice zagotovijo uspešen in učinkovit sistem notranje kontrole, podrobneje opisan v Prilogi III, in povračilo neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih zneskov. Države članice se lahko oprejo na svoje običajne nacionalne sisteme upravljanja proračuna.

2. V sporazumih iz člena 18 se določijo obveznosti držav članic, da:

   (a) redno preverjajo, ali je bilo zagotovljeno financiranje pravilno uporabljeno v skladu z vsemi veljavnimi pravili in ali se je vsak ukrep ali naložba načrta pravilno izvajala v skladu z vsemi veljavnimi pravili, zlasti v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in odpravljanjem goljufij, korupcije in navzkrižij interesov;

   (b) sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečevanje, odkrivanje in odpravo goljufij, korupcije in navzkrižij interesov, kot je opredeljeno v členu 61 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, ki škodijo finančnim interesom Unije, ter začnejo sodne postopke za izterjavo nepravilno dodeljenih sredstev, vključno v zvezi s katerim koli ukrepom ali naložbo, izvedeno v okviru načrta;

   (c) zahtevku za izplačilo priložijo:

      (i) izjavo o upravljanju, da so bila sredstva uporabljena za predvideni namen, da so informacije, predložene v zahtevku za izplačilo, popolne, točne in zanesljive ter da vzpostavljeni kontrolni sistemi ustrezno zagotavljajo, da je upravljanje sredstev potekalo v skladu z vsemi veljavnimi pravili, zlasti pravili o preprečevanju navzkrižij interesov, goljufij, korupcije in dvojnega financiranja iz Sklada in drugih programov Unije v skladu z načelom dobrega finančnega poslovodenja, in

      (ii) povzetek revizij, opravljenih v skladu z mednarodno sprejetimi revizijskimi standardi, vključno z obsegom teh revizij v smislu zajetega zneska porabe in časovnega obdobja ter analize ugotovljenih pomanjkljivosti in sprejetih popravnih ukrepov;

   (a) za namene revizije in nadzora in za zagotovitev primerljivih informacij o porabi sredstev v zvezi z ukrepi in naložbami, ki se izvajajo v okviru načrta, v elektronskem sistemu zbirajo, beležijo in shranjujejo naslednje standardizirane kategorije podatkov in zagotovijo dostop do njih:

      (i) imena končnih prejemnikov sredstev, njihove identifikacijske številke za DDV ali davčne številke ter znesek dodeljenih finančnih sredstev iz Sklada;

(ii) imena izvajalcev in podizvajalcev ter njihove identifikacijske številke za DDV ali davčne številke, kadar je končni prejemnik sredstev naročnik v skladu s pravom Unije ali nacionalnim pravom o javnem naročanju, in vrednost naročil;

(iii) imena, priimke in datume rojstva ter identifikacijske številke za DDV ali davčne številke dejanskih lastnikov prejemnika sredstev ali izvajalca, kot so opredeljeni v členu 3(6) Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta[61];

(iv) seznam kakršnih koli ukrepov in naložb, izvedenih v okviru Sklada, s skupnim zneskom javnega financiranja teh ukrepov in naložb ter navedbo zneska sredstev, izplačanih iz drugih skladov, financiranih iz proračuna Unije;

(b) izrecno pooblastijo Komisijo, OLAF, Računsko sodišče in, kjer je to primerno, EJT za izvrševanje njihovih pravic, kot je določeno v členu 129(1) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, in za naložitev obveznosti vsem končnim prejemnikom sredstev, izplačanih za izvajanje ukrepov in naložb, vključenih v načrt, ali vsem drugim osebam ali subjektom, ki sodelujejo pri njihovem izvajanju, da Komisijo, OLAF, Računsko sodišče in, kjer je to primerno, EJT izrecno pooblastijo za izvrševanje njihovih pravic, kot je določeno v členu 129(1) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, ter za naložitev podobnih obveznosti vsem končnim prejemnikom izplačanih sredstev;

(c) vodijo evidenco v skladu s členom 132 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

3. Države članice in Komisija obdelujejo osebne podatke iz odstavka 2, točka (d), tega člena za namen in ustrezen čas trajanja postopka podelitve razrešnice, revizije ter postopkov nadzora, informiranje, komunikacijo in obveščanje javnosti, povezanih s porabo sredstev v zvezi z izvajanjem sporazumov iz člena 18. Osebni podatki se obdelujejo v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 ali Uredbo (EU) 2018/1725, kakor je ustrezno. V okviru postopka podelitve razrešnice Komisiji se v skladu s členom 319 PDEU o Skladu poroča v okviru celovitega finančnega poročanja in poročanja o odgovornosti iz člena 247 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, zlasti pa ločeno v letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti izvrševanja.

4. Komisija da državam članicam na voljo celovit in interoperabilen sistem obveščanja in spremljanja, vključno z enotnim orodjem za podatkovno rudarjenje in oceno tveganja za dostop do ustreznih podatkov in njihovo analizo. Države članice uporabljajo orodje za namene revizije in nadzora, da bi se izognile dvojnemu financiranju ter preprečile, odkrile in odpravile goljufije, korupcijo in navzkrižje interesov v zvezi z ukrepi in naložbami, ki jih podpira Sklad. Komisija, OLAF, Računsko sodišče in po potrebi EJT lahko uporabijo orodje v okviru svojih pooblastil in pravic iz odstavka 2, točka (d), tega člena.

5. V sporazumih iz člena 18 se določi tudi pravica Komisije, da sorazmerno zmanjša podporo v okviru Sklada in izterja vse zneske, ki se dolgujejo proračunu Unije, v primeru goljufije, korupcije in navzkrižij interesov, ki škodijo finančnim interesom

[61] Direktiva (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES (UL L 141, 5.6.2015, str. 73).

Unije in jih država članica ni odpravila, ali v primeru hude kršitve obveznosti iz takih sporazumov.

Komisija pri odločanju o znesku izterjave in zmanjšanja upošteva načelo sorazmernosti ter resnost goljufije, korupcije in navzkrižij interesov, ki škodijo finančnim interesom Unije, ali kršitve obveznosti. Državi članici se omogoči, da svoje pripombe predloži, še preden se izvede zmanjšanje.

POGLAVJE IV
KOMPLEMENTARNOST, SPREMLJANJE IN OCENJEVANJE

Člen 21

Usklajevanje in komplementarnost

Komisija in zadevne države članice v skladu s svojimi pristojnostmi spodbujajo sinergije in zagotavljajo učinkovito usklajevanje Sklada z drugimi programi in instrumenti Unije, vključno s programom InvestEU, Instrumentom za tehnično podporo, mehanizmom za okrevanje in odpornost ter skladi iz Uredbe (EU) 2021/1060. V ta namen:

(a) zagotavljajo komplementarnost, sinergijo, usklajenost in doslednost med različnimi instrumenti na ravni Unije, nacionalni ravni in, kadar je ustrezno, regionalni ravni, tako v fazi načrtovanja kot tudi v fazi izvajanja;

(b) izboljšujejo mehanizme za usklajevanje, da se prepreči podvajanje prizadevanj, in

(c) zagotavljajo tesno sodelovanje med odgovornimi za izvajanje in nadzor na ravni Unije, nacionalni ravni in, kadar je ustrezno, regionalni ravni, da se dosežejo cilji Sklada.

Člen 22
Informiranje, komuniciranje in obveščanje javnosti

1. Države članice dajo na voljo javnosti podatke iz člena 20(2), točka (d)(i), (ii) in (iv), te uredbe ter jih posodobijo na enem spletišču v formatih, ki so odprti in strojno berljivi, kot je določeno v členu 5(1) Direktive (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta[62], kar omogoča razvrščanje, iskanje, pridobivanje, primerjavo in ponovno uporabo podatkov. Podatki iz člena 20(2), točka (d)(i) in (ii), te uredbe ne bodo objavljeni v primerih iz člena 38(3) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 ali če je plačana neposredna dohodkovna podpora nižja od 15 000 EUR.

2. Prejemniki sredstev Unije z zagotavljanjem skladnih, učinkovitih in sorazmernih ciljno usmerjenih informacij različnim skupinam, tudi medijem in javnosti, navedejo izvor teh sredstev in zagotovijo prepoznavnost financiranja Unije, zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov.

[62] Direktiva (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o odprtih podatkih in ponovni uporabi informacij javnega sektorja (UL L 172, 26.6.2019, str. 56).

3. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi s Skladom, ukrepi, izvedenimi v skladu s to uredbo, in doseženimi rezultati, po potrebi in v dogovoru z nacionalnimi organi tudi s skupnimi dejavnostmi komuniciranja z nacionalnimi organi in predstavništvi Evropskega parlamenta in Komisije v zadevni državi članici.

Člen 23

Spremljanje izvajanja

1. Vsaka zadevna država članica Komisiji vsaki dve leti poroča o izvajanju svojega načrta v okviru celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega poročila o napredku v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2018/1999 in v skladu s členom 28 navedene uredbe. Zadevne države članice v svoje poročilo o napredku vključijo:

   (a) podrobne kvantitativne informacije o številu energijsko revnih gospodinjstev;

   (b) po potrebi podrobne informacije o napredku pri doseganju nacionalnega okvirnega cilja zmanjšanja števila energijsko revnih gospodinjstev;

   (c) podrobne informacije o rezultatih ukrepov in naložb, vključenih v njihov načrt;

   (d) informacije o politikah in ukrepih glede toplogrednih plinov ter o projekcijah in energijski revščini, sporočene v skladu s členoma 18 in 24 Uredbe (EU) 2018/1999;

   (e) informacije, sporočene v okviru dolgoročnih strategij prenove stavb v skladu z Direktivo 2010/31/EU;

   (f) leta 2027 oceno načrta iz člena 17(5) ob upoštevanju dejanskih neposrednih učinkov sistema trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz, vzpostavljenega v skladu s poglavjem IVa Direktive 2003/87/ES;

   (g) informacije o spremembah njihovega načrta v skladu s členom 17.

2. Komisija spremlja izvajanje Sklada in meri doseganje njegovih ciljev. Spremljanje izvajanja je ciljno usmerjeno in sorazmerno z dejavnostmi, izvedenimi v okviru Sklada.

3. Sistem Komisije za poročanje o smotrnosti zagotavlja, da se podatki za spremljanje izvajanja dejavnosti in rezultatov zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno. V ta namen se prejemnikom finančnih sredstev Unije naložijo sorazmerne zahteve glede poročanja.

4. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 25, da se dopolni ta uredba za določitev skupnih kazalnikov, ki se uporabljajo za poročanje o napredku, ter spremljanje in ocenjevanje Sklada za dosego ciljev iz člena 1.

POGLAVJE V
KONČNE DOLOČBE

Člen 24

Ocenjevanje in pregled Sklada

1. Komisija do 1. julija 2028 Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij predloži poročilo o oceni izvajanju in delovanju Sklada.

2. Komisija do 31. decembra 2033 Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij predloži poročilo o neodvisni naknadni oceni.

3. V poročilu o oceni se zlasti ocenijo obseg, v katerem so bili doseženi cilji Sklada iz člena 1, učinkovitost porabe sredstev in dodana vrednost Unije. V njem se upošteva nadaljnja ustreznost vseh ciljev in ukrepov iz člena 6 glede na učinek sistema trgovanja z emisijami toplogrednih plinov za stavbe in cestni prevoz v skladu s poglavjem IVa Direktive 2003/87/ES ter ustreznost nacionalnih ukrepov, sprejetih za dosego zavezujočega letnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za države članice v skladu z Uredbo (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta[63]. Upoštevajo se tudi nadaljnja ustreznost finančnih sredstev Sklada glede na možen razvoj dogodkov v zvezi s prodajo pravic na dražbi v okviru trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz v skladu s poglavjem IVa Direktive 2003/87/ES ter drugi ustrezni premisleki.

4. Po potrebi se poročilu o oceni priloži predlog za spremembe te uredbe.

5. Poročilo o naknadni oceni vsebuje splošno oceno Sklada in vključuje informacije o njegovem učinku.

Člen 25

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov se prenese na Komisijo pod pogoji iz tega člena.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 23(4) se prenese na Komisijo za nedoločen čas.

3. Pooblastila iz člena 23(4) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne veljati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli iz Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem hkrati uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

6. Delegirani akt, sprejet v skladu s členom 23(4), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotujeta v dveh mesecih od uradnega obvestila

[63] Uredba (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 (UL L 156, 19.6.2018, str. 26).

Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če sta Evropski parlament in Svet pred iztekom tega roka Komisijo obvestila, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 26

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od datuma, ko države članice sprejmejo zakone, predpise in druge upravne določbe, potrebne za uskladitev z Direktivo (EU) [llll/št.] Evropskega parlamenta in Sveta[64] o spremembi Direktive 2003/87/ES, kar zadeva poglavje IVa Direktive 2003/87/ES.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednik	*predsednik*

[64] [Direktiva (EU) llll/št. Evropskega parlamenta in Sveta … (UL …..).] [Direktiva o spremembi Direktive 2003/87/ES.]

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

1.2. Zadevna področja

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

1.4.2. Specifični cilji

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

1.4.4. Kazalniki smotrnosti

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude

1.5.2. Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.

1.5.3. Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

1.5.4. Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

1.5.5. Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

1.7. Načrtovani načini upravljanja

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol

2.2.2. Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

2.2.3. Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

3.2. Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

3.2.2. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za upravne zadeve

3.2.2.1. Ocenjene potrebe po človeških virih

3.2.3. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

3.2.4. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje

1.2. Zadevna področja

Okoljski in podnebni ukrepi, energijska revščina, spodbujanje energijske učinkovitosti in varčevanje z energijo, spodbujanje trajnostnih prevoznih sredstev

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

☒ **Nov ukrep**

☐ **Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta/pripravljalnega ukrepa**[65]

☐ **Podaljšanje obstoječega ukrepa**

☐ **Združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep**

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

Splošni cilj Sklada je prispevati k prehodu na podnebno nevtralnost z obravnavanjem socialnih učinkov vključitve emisij toplogrednih plinov iz stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES.

1.4.2. Specifični cilji

Specifični cilj Sklada je podpirati ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza z ukrepi in naložbami za povečanje energijske učinkovitosti stavb, in sicer z ukrepi, kot so prenova stavb, razogljičenje ogrevanja in hlajenja stavb, vključno z vključevanjem energije iz obnovljivih virov, ter financiranje uporabe brezemisijske in nizkoemisijske mobilnosti in prevoza.

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

Sklad prispeva k doseganju revidiranega globalnega cilja EU za zmanjšanje neto emisij toplogrednih plinov za najmanj 55 % do leta 2030 v primerjavi z letom 1990, pri čemer podpira potrebne naložbe in zmanjšuje socialne učinke na najbolj ranljive skupine. Državam članicam bi bilo treba zagotoviti sredstva iz Sklada za podporo njihovim ukrepom in naložbam, ki so namenjeni povečanju energijske učinkovitosti stavb, izvajanju prenove stavb ter razogljičenju ogrevanja in hlajenja stavb, vključno z vključevanjem proizvodnje energije iz obnovljivih virov energije, ter financiranju brezemisijske in nizkoemisijske mobilnosti in prevoza.

1.4.4. Kazalniki smotrnosti

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

[65] Po členu 58(2), točka (a) oz. (b), finančne uredbe.

Kazalniki učinka

Kazalnik št. 1: število načrtov, ki jih je odobrila Komisija

Kazalnik št. 2: skupna finančna sredstva, dodeljena načrtom

Kazalniki rezultatov:

Kazalnik št. 3: število izvedenih načrtov

Kazalniki učinka:

Kazalnik št. 4: doseženi cilji, ki so določeni v načrtih

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude

Vsaka država članica izpolni zahteve iz Uredbe. To bo ublažilo socialna neravnovesja med državami članicami in znotraj njih pri njihovih prizadevanjih za doseganje posodobljenega cilja zmanjšanja neto emisij toplogrednih plinov za 55 % v primerjavi z letom 1990, zlasti v zvezi s trgovanjem z emisijami za stavbe in cestni prevoz.

Sklad se uporablja v obdobju 2025–2032.

1.5.2. Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.

Razlogi za ukrepanje na evropski ravni (predhodno)

Podnebne spremembe so čezmejna težava, ukrepi EU pa lahko učinkovito dopolnjujejo in krepijo nacionalne ukrepe. Povečanje cilja EU za zmanjšanje toplogrednih plinov do leta 2030 bo vplivalo na številne sektorje v gospodarstvu EU, zato so usklajeni ukrepi in finančna podpora na ravni EU bistveni. V skladu s členom 191(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) okoljska politika Unije prispeva k ohranjanju, varstvu in izboljšanju kakovosti okolja ter spodbujanju ukrepov na mednarodni ravni za reševanje regionalnih ali globalnih okoljskih težav, zlasti v boju proti podnebnim spremembam. Cilj okoljske politike Unije je doseči visoko raven varstva, pri čemer se upošteva raznolikost razmer v posameznih regijah Unije.

Poleg tega je v skladu s členom 194(1), točka (c), PDEU v duhu solidarnosti med državami članicami cilj okoljske politike Unije zlasti spodbujati energijsko učinkovitost in varčevanje z energijo ter razvijanje novih in obnovljivih virov energije.

Sklad mora obravnavati tudi položaj ranljivih uporabnikov prevoza. Podpirati bi moral ukrepe za olajšanje njihovega dostopa do rešitev za brezemisijsko in nizkoemisijsko mobilnost in prevoz, vključno z javnim prevozom, in tako prispevati k doseganju ciljev skupne prometne politike, kot je navedeno v členu 91(1), točka (d), PDEU.

Sklad je vzpostavljen za olajšanje socialnega bremena pri trgovanju z emisijami za stavbe in cestni prevoz s podpiranjem ukrepov in naložb držav članic, namenjenih

povečanju energijske učinkovitosti stavb, izvajanju prenove stavb ter razogljičenju ogrevanja in hlajenja stavb, vključno z vključevanjem proizvodnje energije iz obnovljivih virov energije, ter financiranju brezemisijske in nizkoemisijske mobilnosti in prevoza.

Pričakovana ustvarjena dodana vrednost Unije (naknadno)

Finančna podpora iz Sklada bo razdeljena pošteno in pravično za obravnavo socialnih učinkov na najbolj ranljive skupine državljanov EU v vseh državah članicah. Za pridobitev financiranja morajo države članice oblikovati socialne načrte, v katerih bodo navedle dejavnosti (ukrepe in naložbe), ki jih nameravajo financirati iz Sklada. Financiranje iz proračuna Unije se osredotoča na dejavnosti, katerih ciljev države članice ne morejo zadovoljivo doseči same („preizkus potrebnosti“) in pri katerih lahko posredovanje Unije prinese dodatno vrednost v primerjavi s samostojnim ukrepanjem držav članic. Na ravni Unije so potrebni ukrepi za usklajevanje ustreznega odziva na socialne izzive trgovanja z emisijami za sektorja stavb in cestnega prevoza („preizkus učinkovitosti“). Tega cilja države članice ne morejo zadovoljivo doseči same, medtem ko lahko posredovanje Unije prinese dodatno vrednost z vzpostavitvijo instrumenta, ki je ciljno usmerjen v finančno podporo državam članicam pri oblikovanju in izvajanju potrebnih ukrepov in naložb.

1.5.3. Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

Ta sklad temelji na izkušnjah, pridobljenih pri izvajanju drugega financiranja Unije. Vzpostavitev in izvajanje Sklada sledita temeljnim načelom mehanizma za okrevanje in odpornost.

1.5.4. Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

Cilj podnebne nevtralnosti iz evropskega zelenega dogovora in evropskih podnebnih pravil ter dvojni zeleni in digitalni prehod sta glavni prednostni nalogi Evropske unije. Sveženj „Pripravljeni na 55“, instrument Next Generation EU in večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 bodo pomagali doseči dvojni zeleni in digitalni prehod, h kateremu stremi Evropa. S kombinacijo teh politik se bo obravnavala gospodarska kriza po pandemiji COVID-19 ter pospešil prehod na čisto in trajnostno gospodarstvo, pri čemer bo vzpostavljena povezava med podnebnimi ukrepi in gospodarsko rastjo.

Ta predlog je del podnebnega in energetskega svežnja, imenovanega „Pripravljeni na 55“. Splošni cilj svežnja je uskladiti zakonodajo Unije z višjim podnebnim ciljem EU. Vse pobude v svežnju so tesno medsebojno povezane in vsaka je odvisna od zasnove drugih. Ta zakonodajni predlog dopolnjuje predloge iz svežnja in ohranja usklajenost z njimi.

Sklad se bo financiral iz razdelka 3 „Naravni viri in okolje“ večletnega finančnega okvira in v letni proračunski nomenklaturi kot del sklopa 9 „Politika na področju okoljskih in podnebnih ukrepov“.

Obseg Socialnega sklada za podnebje bi moral načeloma ustrezati 25 % pričakovanih prihodkov od vključitve cestnega prevoza in stavb v področje uporabe Direktive 2003/87/ES. Komisija bo v kratkem pripravila predlog za spremembo sklepa o virih lastnih sredstev, v skladu s katerim bodo morale države članice te prihodke dati na voljo v proračun Unije kot lastna sredstva.

V večletnem finančnem okviru bo za podporo Skladu na voljo znesek, enakovreden zgoraj navedenemu deležu. V ta namen bo Komisija kmalu predlagala ciljno usmerjeno revizijo večletnega finančnega okvira za povečanje zgornje meje odobritev za prevzem obveznosti v razdelku 3 „Naravni viri in okolje“ za znesek v višini 2 176 milijonov EUR leta 2025, 9 132 milijonov EUR leta 2026 in 8 786 milijonov EUR leta 2027, po cenah iz leta 2018.

Glede na to, da bo predlagano povečanje zgornje meje obveznosti povzročilo enakovredno povečanje potreb po plačilih, Komisija predlaga revizijo zgornje meje plačil za leta 2025, 2026 in 2027 v višini enakih zneskov.

Kar zadeva sinergije z drugimi instrumenti, je najpomembnejši mehanizem za okrevanje in odpornost, ki državam članicam že omogoča financiranje ukrepov za zmanjšanje energijske revščine. Z mehanizmom za okrevanje in odpornost se bo finančna plačila državam članicam zaključila do konca leta 2026, zato bi ga ta Socialni sklad za podnebje časovno in glede na obseg dopolnjeval, pri čemer bi bil poudarek na najbolj ranljivih. Podobno se bosta Sklad za pravični prehod in zlasti njegov del financiranja iz programa Next Generation EU iztekla kmalu po začetku delovanja Socialnega sklada za podnebje.

1.5.5. Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

Sklad bo dopolnjeval in zagotovil sinergije z drugimi programi Unije, zlasti s projekti, ki se financirajo z mehanizmom za okrevanje in odpornost.

Sklad bo na podlagi socialnih načrtov za podnebje držav članic zagotovil nepovratno finančno podporo za sofinanciranje nacionalnih shem, ki gospodinjstvom z nizkimi dohodki zagotavljajo podporo predvsem s podporo naložbam in po potrebi z začasno dohodkovno podporo.

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

☒ **Časovno omejeno**

☐ od [D. MMMM] LLLL do [D. MMMM] LLLL,

☒ finančne posledice med letoma 2025 in 2032 za odobritve za prevzem obveznosti ter med letoma 2025 in 2032 za odobritve plačil.

☐ **Časovno neomejeno**

☐ Izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL, ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7. Načrtovani načini upravljanja[66]

☒ **Neposredno upravljanje** – Komisija:

☒ z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije,

☐ prek izvajalskih agencij.

☐ **Deljeno upravljanje** z državami članicami.

☐ **Posredno upravljanje**, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

☐ tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo,

☐ mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),

☐ EIB in Evropskemu investicijskemu skladu,

☐ organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe,

☐ subjektom javnega prava,

☐ subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor ti subjekti zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,

☐ subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščeni za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,

☐ osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP na podlagi naslova V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu.

Pri navedbi več kot enega načina upravljanja je treba to natančneje obrazložiti v oddelku „opombe“.

Opombe

n. r.

[66] Pojasnila o načinih upravljanja in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Navedite pogostost in pogoje.

Za spremljanje uspešnosti izvajanja Sklada bo vzpostavljen sistem za zahtevanje in izvrševanje plačil iz Sklada.

Da bi države članice prejele sredstva iz Sklada, bi morale razviti svoje socialne načrte za podnebje (v nadaljnjem besedilu: načrti) za določitev ukrepov in naložb, ki jih je treba financirati. Komisija mora te načrte oceniti in jih lahko odobri šele po pozitivni oceni, ki temelji na njihovi ustreznosti, uspešnosti, učinkovitosti in skladnosti. Izplačila dodeljenih finančnih sredstev bodo opravljena po izpolnitvi mejnikov in ciljev, dogovorjenih z zadevno državo članico. Časovni razpored predložitve načrtov in cikli poročanja o napredku so usklajeni s posodobitvami celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov, predloženih v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999.

V ta namen lahko države članice dvakrat letno zahtevajo plačilo iz Sklada, pri čemer morajo priložiti dokazila o napredku pri doseganju mejnikov in ciljev. Države članice morajo Komisiji poročati o napredku pri izvajanju ukrepov in naložb v okviru svojih načrtov v dvoletnem poročanju o napredku pri izvajanju svojih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov v okviru uredbe o upravljanju.

Izvedeni bosta ocena in naknadna ocena, da se ocenijo uspešnost, učinkovitost, ustreznost in skladnost Sklada. Po potrebi bo Komisija oceni priložila predlog za revizijo uredbe.

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol

Financiranje ukrepov, vključenih v načrte, ki jih posredujejo države članice, z nacionalnimi prispevki je najprimernejša rešitev. Neposredno upravljanje v kombinaciji z instrumentom, ki temelji na uspešnosti, najbolje zagotavlja rezultate za denarna sredstva ter zmanjšuje upravne strukture, vključene v proces, s tem pa se zmanjša tudi zapletenost in znižajo upravni stroški.

Sklad naj bi imel naslednji časovni okvir:

Od sredine leta 2023 bi lahko države članice začele vlagati svoje osnutke načrtov za uporabo Sklada.

Konec leta 2023 in v začetku leta 2024 bi morale službe Komisije začeti pripravljati delegirane akte o zahtevah po poročanju v okviru Sklada.

30. junij 2024 je datum, ko naj bi začela veljati uredba o vzpostavitvi Sklada.

30. junij 2024 je tudi rok, do katerega morajo države članice Komisiji uradno predložiti svoje načrte. Kot je navedeno zgoraj, lahko te načrte začnejo vlagati že sredi leta 2023, saj bodo predloženi v skladu z nacionalnimi energetskimi in podnebnimi načrti na podlagi uredbe o upravljanju.

Med 30. junijem in 31. decembrom 2024 mora Komisija oceniti načrte za uporabo Sklada in nazadnje sprejeti delegirane akte za njihovo odobritev. To bo ogromna količina dela, glede na to, da je predviden enak sistem kot za mehanizem/načrte za okrevanje in odpornost.

Od začetka leta 2025 bo Komisija začela podpisovati posamezne sporazume z državami članicami o uporabi Sklada – to bodo finančne obveznosti za uporabo denarnih sredstev držav članic v okviru Sklada.

Od sredine leta 2025 bi lahko države članice začele zahtevati izplačila iz Sklada. Države članice lahko izplačila iz Sklada zahtevajo dvakrat na leto. Izplačila bodo izvedena po oceni izpolnjenih mejnikov in ciljev.

2.2.2. Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

Tveganje je povezano z merjenjem uspešnosti (neizpolnjevanje vnaprej določenih ciljev/mejnikov) ali resnimi nepravilnostmi.

Ukrepa, ki bosta sprejeta za zmanjšanje navedenih tveganj, sta naslednja:

– temeljit postopek ocenjevanja pred izplačilom sredstev za doseganje mejnikov/ciljev s strani držav članic upravičenk;

– aktivacija začasne ustavitve, izplačilo sredstev, odpoved sporazumov v primeru nedoseganja mejnikov/ciljev s strani držav članic upravičenk ali v primeru resnih nepravilnosti ali kršitev obveznosti iz sporazumov z državami članicami.

Sklad bo izvajala Komisija z neposrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo.

2.2.3. Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)

Dodeljena finančna sredstva bodo zagotovljena državam članicam v obliki financiranja, ki ni povezano s stroški.

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Navedite obstoječe ali načrtovane preprečevalne in zaščitne ukrepe, npr. iz strategije za boj proti goljufijam.

Uredba vsebuje potrebne določbe za zagotovitev, da je izvajanje Sklada v skladu z zaščito finančnih interesov Unije.

Ustrezni postopki notranjih kontrol se bodo uporabljali na različnih ravneh upravljanja in bodo zasnovani tako, da se zagotovi razumno zagotovilo za doseganje naslednjih ciljev: uspešnosti, učinkovitosti in gospodarnosti delovanja; zanesljivosti poročanja; varovanja sredstev in informacij; ustreznega obvladovanja tveganj v zvezi z zakonitostjo in pravilnostjo z njimi povezanih transakcij, ter preprečevanja, odkrivanja in odpravljanja goljufij, korupcije, navzkrižij interesov, nepravilnosti in dvojnega financiranja iz Sklada ter drugih programov Unije.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

Zahtevane nove proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif.	držav Efte	držav kandidatk	tretjih držav	po členu 21(2), točka (b), finančne uredbe
3	09 01 04 01 – Odhodki za podporo za Socialni sklad za podnebje	nedif.	NE	NE	NE	NE
3	09 05 01 – Socialni sklad za podnebje – Odhodki iz poslovanja	dif.	NE	NE	NE	NE

3.2. Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.

☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

Razdelek večletnega finančnega okvira	3	NARAVNI VIRI IN OKOLJE

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

			2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**SKUPAJ**
Odobritve za poslovanje											
09 05 01	obveznosti	-1	2 495,000	10 695,000	10 495,000	10 145,000	9 945,000	9 745,000	9 495,000	9 145,000	**72 160,000**
	plačila	-2	2 495,000	10 695,000	10 495,000	10 145,000	9 945,000	9 745,000	9 495,000	9 145,000	**72 160,000**
Odobritve za upravne zadeve, ki se financirajo iz sredstev določenih programov											
09 01 04 01		-3	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	**40,000**
Odobritve za sredstva programa SKUPAJ	**obveznosti**	**= 1 + 3**	**2 500,000**	**10 700,000**	**10 500,000**	**10 150,000**	**9 950,000**	**9 750,000**	**9 500,000**	**9 150,000**	**72 200,000**
	plačila	**= 2 + 3**	**2 500,000**	**10 700,000**	**10 500,000**	**10 150,000**	**9 950,000**	**9 750,000**	**9 500,000**	**9 150,000**	**72 200,000**

Razdelek večletnega finančnega okvira	**7**	„Upravni odhodki“

Ta oddelek se izpolni s „proračunskimi podatki upravne narave“, ki jih je treba najprej vnesti v Prilogo k oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga (Priloga V k notranjim pravilom), ki se prenese v sistem DECIDE za namene posvetovanj med službami.

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**SKUPAJ**
Človeški viri		1,824	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	**88,464**
Drugi upravni odhodki		–	–	0,059	0,016	–	–	–	–	–	–	–	**0,075**
Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	1,824	8,664	8,723	8,680	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	**88,539**

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**SKUPAJ**
Odobritve iz vseh RAZDELKOV večletnega finančnega okvira **SKUPAJ**	obveznosti	1,824	8,664	8,723	2 508,680	10 708,664	10 508,664	10 158,664	9 958,664	9 758,664	9 508,664	9 158,664	**72 288,539**
	plačila	1,824	8,664	8,723	2 508,680	10 708,664	10 508,664	10 158,664	9 958,664	9 758,664	9 508,664	9 158,664	**72 288,539**

3.2.2. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za upravne zadeve

☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.

☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	SKUPAJ
RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira												
Človeški viri	1,824	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	88,464
Drugi upravni odhodki	–	–	0,059	0,016	–	–	–	–	–	–	–	**0,075**
Seštevek za RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira	**1,824**	**8,664**	**8,723**	**8,680**	**8,664**	**8,664**	**8,664**	**8,664**	**8,664**	**8,664**	**8,664**	**88,539**
Odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira												
Človeški viri												
Drugi upravni odhodki	–	–	–	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	**40,000**
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira	–	–	–	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	**40,000**
SKUPAJ	**1,824**	**8,664**	**8,723**	**13,680**	**13,664**	**13,664**	**13,664**	**13,664**	**13,664**	**13,664**	**13,664**	**128,539**

Potrebe po odobritvah za človeške vire in druge upravne odhodke se krijejo z odobritvami GD, ki so že dodeljene za upravljanje ukrepa in/ali so bile prerazporejene znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

[67] Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

3.2.2.1. Ocenjene potrebe po človeških virih

☐ Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.

☒ Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa

		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)												
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)		12	57	57	57	57	57	57	57	57	57	57
20 01 02 03 (delegacije)												
01 01 01 01 (posredne raziskave)												
01 01 01 11 (neposredne raziskave)												
Druge proračunske vrstice (navedite)												
Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa: EPDČ) [1]												
20 02 01 (PU, NNS, ZU iz splošnih sredstev)												
20 02 03 (PU, LU, NNS, ZU in MSD na delegacijah)												
XX 01 xx yy zz	– na sedežu											
	– na delegacijah											
01 01 01 02 (PU, NNS, ZU za posredne raziskave)												
01 01 01 12 (PU, NNS, ZU za neposredne raziskave)												
Druge proračunske vrstice (navedite)												
SKUPAJ		12	57	57	57	57	57	57	57	57	57	57

Potrebe po človeških virih se krijejo z osebjem GD, ki je že dodeljeno za upravljanje ukrepa in/ali je bilo prerazporejeno znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	• Oblikovanje, priprava pravnih aktov, posvetovanja, usklajevanje s službami Komisije • Ocena osnutkov in končnih socialnih načrtov za podnebje v sinergiji z drugimi procesi (2023–2024) • Priprava in upravljanje sporazumov o nepovratnih sredstvih in s tem povezanih finančnih operacij • Nadzor in spremljanje izvajanja Sklada (od leta 2025) • Proračunski in nadzorni postopki z GD BUDG (od leta 2025)
Zunanji sodelavci	

3.2.3. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

Predlog/pobuda:

☐ se lahko v celoti financira s prerazporeditvijo znotraj zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira;

☐ zahteva uporabo nedodeljene razlike do zgornje meje v zadevnem razdelku večletnega finančnega okvira in/ali uporabo posebnih instrumentov, kot so opredeljeni v uredbi o večletnem finančnem okviru;

☒ zahteva spremembo večletnega finančnega okvira.

Sklad se bo financiral iz razdelka 3 „Naravni viri in okolje“ večletnega finančnega okvira in v letni proračunski nomenklaturi kot del sklopa 9 „Politika na področju okoljskih in podnebnih ukrepov“.

Velikost Socialnega sklada za podnebje bi morala načeloma ustrezati 25 % pričakovanih prihodkov od vključitve cestnega prevoza in stavb v področje uporabe Direktive 2003/87/ES.

V večletnem finančnem okviru bo za podporo Skladu na voljo znesek, enakovreden zgoraj navedenemu deležu. V ta namen bo Komisija kmalu predlagala ciljno usmerjeno revizijo večletnega finančnega okvira za povečanje zgornje meje odobritev za prevzem obveznosti v razdelku 3 „Naravni viri in okolje“ za znesek v višini 2 176 milijonov EUR leta 2025, 9 132 milijonov EUR leta 2026 in 8 786 milijonov EUR leta 2027, po cenah iz leta 2018.Glede na to, da bo predlagano povečanje zgornje meje obveznosti povzročilo enakovredno povečanje potreb po plačilih, Komisija predlaga revizijo zgornje meje plačil za leta 2025, 2026 in 2027 v višini enakih zneskov.

3.2.4. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

☐ ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb;

☒ je načrtovano sofinanciranje tretjih oseb, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*
Sofinancirane odobritve SKUPAJ	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

☒ Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.

☐ Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

☐ za lastna sredstva,

☐ za druge prihodke.

navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice ☐

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude[68]										
		2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**
Člen …….												

Za namenske prejemke navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

[…]

Druge opombe (npr. metoda/formula za izračun posledic za prihodke ali druge informacije). […]

[…]

[68] Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.